

Nationale Indië Herdenking, Den Haag, 15 augustus 2016

In dit nummer

**Interneringkampen
in Indië.....2**

**Het Verzet in
Nederlands-Indië.....4**

Oude glorie herleeft..8

**De Nationale Indië
Herdenking.....10**

**Herdenkingen elders
in het land.....13**

**Nationale herdenking
in Roermond.....18**

**Brieven van mijn
opa.....19**

**Moluks verzet tijdens
de Japanse
bezetting.....20**

**NICC / ICM stand met
Armando Ello bij Indië
Herdenking.....26**

Een oude foto.....27

**De atoombommen op
Hiroshima en
Nagasaki.....29**

**Expositietruck Wereld
Express op 15 aug. bij
World Forum.....31**

*Nederlands Indisch
Cultureel Centrum*

Van de redactie

NICC Enquête

De beloofde NICC Enquête is inmiddels naar de abonnees gestuurd en we hebben de eerste resultaten al binnen. We hopen zoveel mogelijk reacties om een zo goed mogelijk beeld te krijgen hoe u over NICC Magazine en een toekomstig Indisch Centrum denkt. Maar intussen zijn er weer nieuwe abonnees.

Nieuwe abonnees welkom

U ontvangt hierbij uw eerste editie van NICC Magazine. Leest u hem eens door en vertel ons wat u ervan vindt. En als u onze website www.indisch-centrum-den Haag.nl heeft bezocht, wilt u ons ook daarover uw mening laten weten?

Wilt u hiertoe dan ook onze enquête invullen?

De LINK naar de Enquête:

<http://www.survio.com/survey/d/V2Q6P7Y9H2O8F2Q6L>

De enquête niet ontvangen? Kijkt u eens in uw spambox

Iedereen is nog steeds enthousiast over NICC Magazine, die als zeer informatief, educatief en gevarieerd wordt omschreven. Ook willen wij wijzen op de mogelijkheid om **NICC Magazine als advertentie medium** te gebruiken. Hierbij een oproep aan alle lezers die eigenaar zijn van een bedrijf of er werkzaam zijn als PR manager om NICC Magazine als mogelijkheid te zien om **uw bedrijf of product onder de aandacht** van nu ruim 9200 abonnees te brengen. Tevens willen wij een beroep doen op uw waardering als abonnee voor het zeer vele werk dat wij maandelijks aan NICC Magazine hebben. Houdt u in gedachten dat NICC Magazine geheel GRATIS is, hetgeen echter

niet betekent dat wij geen kosten hebben. Juist in deze tijden is **uw betrokkenheid** bij NICC Magazine van groot belang en vragen wij u om een vrijwillige **DONATIE**. Wij zullen u daarvoor zeer dankbaar zijn en u zult verzekerd zijn van een blijvende gratis toezending van uw geliefde en gewaardeerde NICC Magazine. Onze bankgegevens zijn: (BIC: RABONL2U) **NL39 RABO 0129 216 836**, t.n.v. **N.I.C.C.** te Den Haag.

Mogen wij u tenslotte vragen om NICC Magazine zoveel mogelijk bij uw familie, vrienden en kennissen onder de aandacht te brengen? Vraag hen ook gratis abonnee te worden. Wij wensen u weer veel plezier met uw NICC Magazine. En mede dankzij uw donaties en advertenties kan NICC Magazine helemaal GRATIS blijven.

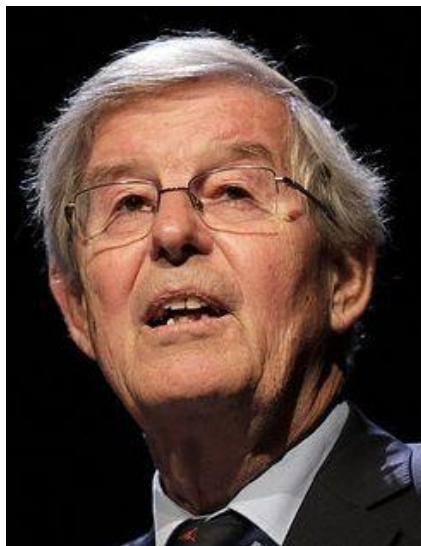
Hans Vogelsang, hoofdredacteur.

Interneringskampen in Indië

Door: Joost van Bodegom

Het zit mij al jaren dwars dat de Jappenkampen in Indië nog steeds als interneringskampen worden benoemd. Man, laat toch zitten, soedah, laat maar. Nee, dat doe ik dus niet en ik zal uitleggen waarom niet.

Ik begin maar met het volgen van de nomenclatuur van Van Dale. Het lijkt me dat ik daarmee in goed gezelschap ben. Daar staat onder 'internering' vermeld: "Vrijheidsberoving op gronden van algemeen belang, algemene of bijzondere veiligheid." Dat was dus voor de Japanners een prachtig doekje voor het bloeden toen ze ons als burgers bescherming gingen bieden tegen de vermeende agressieve Indische bevolking, die buiten de kampen mocht blijven. Wat een weldaad. Ik noem dat, in het Indische

Joost van Bodegom

geval een "zogenaamd" interneringskamp.

Maar waren het eigenlijk niet gewoon concentratiekampen? De Van Dale verstaat daaronder: "(het) afgesloten kamp waar het

gezag onwelgevallige of gestrafte personen in barakken gevangen gehouden worden". Dat klinkt dus veel aannemelijker naar mijn smaak. Vooral ook omdat, en we gaan nu nog een stapje verder in Van Dale, er ook een definitie in staat van een Jappenkamp: "Het door Japanners tijdens WO II ingericht concentratiekamp."

Is daarmee mijn redenering rond? Nee, allerm minst. Toen ik jaren geleden een medewerker van het NIOD met deze nomenclatuur confronteerde was zijn directe commentaar: "Joost, wij maken uit wat wat is en niet Van Dale..." Je zou denken dat dit een aanleiding zou kunnen zijn om Van Dale op zijn vestje te spugen. Of dat gebeurd is weet ik niet, maar ik denk van niet. Ze hebben daar in Amsterdam wel wat beters

te doen. En dat meen ik oprecht. Ik begrijp echter van geen kant waarom men sinds het einde van WO II over interneringskampen heeft gesproken. Ik denk onder meer aan het feit dat men er geen idee van had dat in latere jaren deze naamgeving een rol ging spelen in de zogenoemde "leedvergelijking" tussen, onder meer, Europese en Indische kampen. Daar kon natuurlijk geen sprake zijn van het feit dat wij in Indië met Europese concentratiekampen vergelijkbare kampen hadden. Stel je voor zeg, jullie hadden het bovendien niet koud.

Nee, dan die winters van ons... Het is allerm minst mijn bedoeling om die vergelijking te trekken maar we moeten het beestje zo mogelijk wel bij de naam noemen die het meest passend is. Beter laat dan nooit.

En als dat niet gebeurt? Geen nood ik heb nog een pijl op mijn boog. Van Dale: "Vernietigingskamp: (het) (WO II) gevangenenkamp speciaal ingericht voor het vernietigen van mensen."

Dat waren de Japanners natuurlijk helemaal niet van plan in 1942. Opgeborgen voor eigen veiligheid, weet u nog wel. Maar waar kwam het uiteindelijk na drie jaar in de praktijk op neer? Juist, steeds minder voedsel en helemaal geen medicijnen meer. Zo lieten de verantwoordelijke militairen ons langzaam letterlijk verrekken. En kom me niet aan met het argument dat er geen voedsel

en medicijnen meer waren. Hoe kon het namelijk vlak na bevrijding gebeuren dat er een overvloed aan voedsel was, althans bij ons op Midden-Java en ik neem aan in de meeste andere kampen. En medicijnen? Die waren er bij ons in overvloed in de Rode Kruis pakketten die de Jappen liever voor zichzelf bewaarden en opsloegen in goedangs voor als de nood aan hun man kwam.

Jongenskamp op Java

Ik neem aan dat dit niet alleen in Midden-Java is gebeurd. Daar heeft na de ontdekking van dit soort goedangs door kapitein-arts David Soltau in de buurt van Semarang zelfs nog tot een curieus incident geleid. In zijn, helaas nooit verschenen, boek, waarvan het manuscript in mijn bezit is, meldt hij, dat hij een verschil van mening kreeg met de Nederlandsch majoor die de bewaking commandeerde over dat kampement. Soltau wilde de medicijnen zo gauw mogelijk naar de Midden-Java kampen transporteren. De majoor weigerde daarvoor toestemming te geven. Toen heeft Soltau hem zogenoemd

en zogenoemd "in de houding" gezet, de goedangs laten openen en toen de medicijnen laten distribueren.

Gelet op het voorgaande waren de Jappenkampen in Indië naar mijn smaak "passieve vernietigingskampen". Dit naar analogie van de termen actieve en passieve euthanasie. Bij het laatste hoeft je niets meer te doen, je kunt het op zijn beloop laten. En dat gebeurde in Indië.

Ik hoop dat er met betrekking tot de terminologie van de Indische interneringskampen actie wordt ondernomen. Hetzij naar van Dale door het NIOD, hetzij intern bij het NIOD. Op dit moment blijft er grote verwarring bestaan. Voor mij, maar ik vrees in de toekomst ook voor vele anderen, als dat nu al niet het geval is. Het is nooit te laat om op je schreden terug te keren.

Joost van Bodegom (1936) zat tijdens de oorlogsjaren gevangen in de Japanse kampen Galoehan en Banjoebiroe.

Java Post

Help NICC Magazine dit jaar aan de 10.000 abonnees

Verras uw familielid, vriend, kennis of collega met een GRATIS ABONNEMENT

info@indisch-centrum-den Haag.nl

zoekt donateurs

Het Indisch Platform behartigt de belangen van de Indische gemeenschap bij de Nederlandse overheid.

Stichting Het Indisch Platform - Postbus 85564 - 2508 CG Den Haag

'Like' ons op facebook: <https://www.facebook.com/Stichting-Het-Indisch-Platform>

Het Indisch Platform heeft de ANBI-status en dus is uw donatie een aftrekpost bij uw belastingaangifte

Het Verzet in Nederlands-Indië (4)

Door: Drs. Humphrey de la Croix

In de delen 1, 2 en 3 van deze vijfdelige serie over het Indisch verzet, is een overzicht gegeven hoe het verloop is geweest van verzetsactiviteiten in het bezette Nederlands-Indië. Ik ben in het eerste deel ingegaan op het gebrek aan steun van de Indonesische bevolking en haar coöperatieve houding tegenover de Japanners, het succesvolle opereren van de Japanse en Indonesische inlichtingendiensten. Ten slotte was er de afwezigheid van genoeg professionele verzetsdeelnemers; de meesten werden vooral gedreven door het idee van een spoedige bevrijding. Ter illustratie van een grotere verzetsgroep die kenmerkend was voor het Indisch verzet heb ik de groep-Meelhuysen genoemd, die geformeerd was in Soerabaja rond kapitein W.A. Meelhuysen.

Deze verzetsorganisatie werd uiteindelijk al vanaf december 1942 onttakeld door de Japanners en definitief uitgeschakeld in het voorjaar van 1943.

Het tweede deel liet voorbeelden zien van gepleegd verzet op Noord-Sumatra, De Kei-eilanden en Nieuw-Guinea. Anders dan in deel 1 heb ik naast literatuur geput uit primaire bronnen: uit de eerste hand verkregen informatie in gesprekken met voormalige verzetsdeelnemers. Om redenen van privacy zullen al deze deelnemers voorlopig anoniem worden opgevoerd. Mogelijk dat binnen afzienbare termijn de namen bekend worden gemaakt. Deel 3 behandelde voornamelijk het verzet in Mori op Midden-Celebes (Sulawesi) dat tot de meest succesvolle en uitgebreidste heeft behoord in het bezette Nederlands-Indië. Een groot deel van de informatie is geput uit het boek *Guerrilla in Mori* (1990) van journalist en schrijver Michiel Hegener. Het was bij uitkomen het meest uitgebreide werk over het

Indisch verzet. De strijd in Mori was een zeer moedige, maar uiteindelijk moesten de verzetsstrijders het met hun lichte wapens en het gebrek aan communicatiemiddelen afleggen tegen de Japanse overmacht.

Naast de guerrillastrijd op Midden-Celebes is in deel 3 aandacht geschonken aan het verzet in de zuidelijke Molukken op eilanden van de Babar eilandengroep. De strijd tegen de bezetter was kleinschalig, erg direct gericht op het zoveel mogelijk schade toebrengen en zo min mogelijk meewerken met de Japanners. In dit vierde deel belichten we verzetsactiviteiten op Timor; een weinig bekend verhaal over een eiland waarover toen ook niet veel naar buiten kwam. Ten slotte keren we terug naar Java en zoomen in op de streek rond Gombong in Midden-Java, waar een ondergrondse beweging eigenlijk niet is toegekomen aan gewapende confrontaties met de vijand en saboteren van objecten. Het is wel een voorbeeld van de wil om door te vechten ondanks de overmacht en gebrek aan steun onder de bevolking.

Verzet op Timor

Het eiland Timor behoorde ten tijde van het Nederlandse en Portugese koloniale bewind tot de verder van het centrumeiland Java gelegen gebieden van de kolonie. Timor was zeker geen alledaags gespreksonderwerp. Maar het was

toch hier en op Nieuw-Guinea dat het verzet tegen de Japanners het langst heeft geduurd. De guerrilla op Timor is daarbij het enige verzet in de archipel geweest, waaraan door het Geallieerde Opperbevel (onder commando van generaal Douglas MacArthur) een volwaardige plaats is gegeven in de oorlogsstrategie.

Op 20 februari 1942 landden 5000 Japanners bij de hoofdstad Dili, de hoofdstad van Portugees Timor en bij Koepang, de hoofdplaats van het Nederlands-Indische deel van het eiland. De verdediging bestond uit 500 man KNIL-troepen en Australische eenheden ter grootte van anderhalf bataljon infanterie (rond de 200 man), die zich deels op het Portugese deel bevonden. De Portugezen hadden namelijk amper militair personeel om het gebied te verdedigen. Op 23 februari 1942 viel Koepang in handen van de vijand. De Australische troepen vielen uiteen in kleine groepjes die op de vlucht sloegen naar het berggebied zuidelijk van Dili. Ongeveer 125 KNIL'ers ontsnapten oostwaarts naar Atamboea (nu: Atambua), vlak bij de grens met het Portugese deel van het eiland en voegden zich bij de 100 man KNIL-troepen die daar al waren.

Maar ook deze plaats moest worden opgegeven en werd op 1 maart bezet. De richting Atamboea terugtrekkende KNIL-ers stonden onder bevel van territoriaal commandant luitenant-kolonel W.E.C. Detiger. Deze besloot op 4 maart 1942 met een deel van de troepen zich over te geven. De resterende troepen hadden zich teruggetrokken in de bossen en berggebieden om zich te hergroeperen en te beraden op nieuwe acties. Ze telden bij elkaar ongeveer 120 KNIL'ers en 200 Australiërs.

De commandant van de Nederlands-Indische en van de Australische troepen, luitenant-kolonel N.L.W. van Straten was op 27 maart 1942 aangekomen in Atamboea. Hij besloot zijn troepen te hergroeperen en tot een guerrillastrijd over te gaan. De KNIL-militairen zouden zich op Koepang richten en de Australiërs op Dili. Op 15 mei 1942 voerden ze een succesvolle aanval op Dili uit en op 20 mei volgde een heuse gecoördineerde actie. De guerrillastrijders wisten zich in hun acties gesteund door gepensioneerde Timorese KNIL-militairen. Het verzet slaagde erin radioverbindingen te onderhouden met de Geallieerden in Australië. Dat leidde vanaf 24 april 1942 tot bevoorradingen uit de lucht. De activiteiten waren in de eerste maanden vooral verkennen en doorgeven van lokale informatie naar Australië. Het was generaal MacArthur zelf die toen had verordonneerd dat de guerrilla zo lang mogelijk moest doorgaan met verkennen en doorgeven van informatie. Waar mogelijk moest de vijand ook met directe aanvalsacties worden bestreden. Vanuit Australië volgde enkele malen luchtsteun in de vorm van droppings van goederen en bombardementen. Bij een van deze aanvallen sneuvelden in één keer 20 Japanners in hun stelling.

De guerrilla veranderde vanaf juni in het meer zoeken van confrontaties met de vijand. De KNIL'ers leden naar verhouding geringe verliezen, terwijl de Japanners meer doden en gewonden telden. Daarnaast was er de materiële schade in de vorm van opgeblazen voertuigen en gebouwen, doorsneden telefoon en telegraafverbindingen. In de loop van augustus verhevigde de vijand zijn aanvallen wat leidde tot aanzienlijke verliezen bij de verzetslieden. Meer dan 100 man werden gedood, gevangen genomen of raakten vermist. Na

twee weken hebben de Japanners de grote aanval beëindigd en volgden er weer incidentele confrontaties op kleine schaal. Maar geleidelijk tekende zich het einde af van de uitgeputte guerrillastrijders.

De guerrillastrijd werd gevoerd in de periode maart tot en met augustus 1942. De Japanse overmacht bestond op het laatst uit 12.000 man. Toch waren ze lange tijd de incasserende partij. Om draagvlak te krijgen onder de Timorese bevolking loofden de Japanners beloningen uit van 60 gulden per uitgeschakelde guerrilla, dood of levend. Veel beloningen zijn er niet uitbetaald. In de strijd zijn Japanners 1500 gedood, terwijl het KNIL 35 gesneuvelden telde en de Australiërs 40. De guerrilla moest op den duur worden opgegeven wegens het uitdunnen van de gelederen en het dalende moreel.

Hr. Ms. Tjerk Hiddes

De Japanners hadden hun aanvallen geïntensiveerd en hadden kleine strijdgroepen van Indonesiërs gevormd die een contraguerrilla begonnen. Dorpen werden platgebrand zodat ze niet meer als schuilplaatsen konden dienen. De gevechtskracht van de verzetsstrijders nam nu sneller af en ze konden op den duur alleen nog maar waarnemen en verkennen.

Het Geallieerde Opperbevel besloot de militairen te evacueren naar Australië en te vervangen door een ander detachement. Deze nieuwe troepen onder leiding

van J.C.L. Stoll hebben Timor niet bereikt omdat het schip waarmee ze werden getransporteerd, door een Japans vliegtuig werd gebombardeerd. Ten slotte zijn de Nederlands-Indische en de Australische troepen op 11 december 1945 opgehaald door de torpedojager Hr. Ms. Tjerk Hiddes. Bijna 200 man hadden het overleefd. Een groot aantal van hen is later ingezet als gids en verkenners voor Australische en Amerikaanse troepen die verder oprukten in hun tegenoffensief in 1944 en 1945.

De guerrillastrijd was weliswaar opgegeven maar het positieve effect op het moreel was erg groot. Temeer omdat het gelukt was een aanzienlijk grotere vijandelijke troepenmacht op te houden en schade toe te brengen. Voor de "verzoenende" toon van de Japanners bij hun oproep het verzet op te geven, zijn de KNIL'ers en Australiërs niet bezweken.

Verzet rond Koepang

De van Ambon afkomstige M.T. (1920) heeft in de periode van maart 1942 tot september 1942 deelgenomen aan de verzetsactiviteiten in de streek rond Koepang. Getuige S.S. zat sinds oktober 1941 samen met M.T. in dezelfde compagnie van het KNIL in de sector Namosain. Hun compagniescommandant was luitenant eerste klasse Van Ardenne en de commandant van hun brigade (peloton) was sergeant Harwick. M.T. en S.S. noemen beiden luitenant-kolonel (overste) Detiger als de territoriaal commandant van de bestuursregio Timor en de Onderhoorigheden. Kapitein A.L. van Mastrigt was de commandant van de compagnie in de sector 3L Tenau. S.S. kende ook de vrouw van M.T. omdat zij zoals de gewoonte was bij haar man in de tangsi (kazerne) in Koepang woonde.

De twee ex-KNIL-ers verklaren dat op 20 februari 1942 als gevolg van de overrompelende Japanse aanval uit Koepang vluchtten, richting Bakonasi. De twee compagnieën stonden onder het bevel van kapitein Van Mastrigt. Ze hadden onderweg gehoord dat ze samen met Australische troepen, komende vanuit richting Koepang, weer verder moesten optrekken vanaf het dorp Taros. Echter het ontbreken van een radio maakte contact onmogelijk en er heerste verwarring onder de soldaten. Aangekomen in het dorp Penfoei werd de troep beschoten. Door een Australische patrouille, zo bleek. De commandanten Van Mastrigt en Van Ardenne raakten daarbij gewond. Het voorval vond rond 1 uur 's nachts plaats. De twee officieren zijn weggebracht naar het hospitaal in Bakonasi. De troepen vochten toen ongeveer een week lang in de buurt van Taroës. De compagnieën hadden zich toen in kleinere groepen opgesplitst. Sergeant Harwick was daar nog steeds bij, maar viel al snel uit wegens dysenterie. Hij gaf zijn soldaten bevel de wapens onklaar te maken en te verstoppen. S.S. bracht zijn sergeant naar een Ambonese onderwijzer in Hatoe. De onderofficier bezweek daar aan zijn ziekte.

M.T. en S.S. zeggen dat rond die tijd met name de inheemse soldaten waren afgehaakt en hun gezinnen waren gaan zoeken. S.S. verklaart dat ook M.T. was vertrokken naar zijn vrouw. S.S. suggereerde daarmee een laffe houding. M.T. bevestigt zijn vertrek, maar zegt dat S.S. niet kon weten dat hij kort daarop in het verzet deelnam. Hoe minder mensen er van wisten, hoe beter. S.S. raakte na verraad in gevangenschap in de periode maart 1942 tot 15 oktober 1942 bij de Kempeitai in Koepang. De Japanners wilden weten waar het KNIL de wapens had verborgen.

Ondanks zware folteringen sloeg S.S. niet door, waarna hij ten slotte op 15 oktober 1942 werd vrijgelaten. Hij ontmoette toen M.T. die zei hem te zoeken en vroeg of hij ook naar Kapan ging. S.S. antwoordde ontkennend omdat hij luitenant Van Ardenne in het hospitaal in Bakonasi wilde bezoeken. M.T. legde toen uit naar Kapan te gaan om verzet tegen de Japanners te gaan plegen. S.S. gaf te kennen niet mee te gaan maar overhandigde twee door hem verborgen karabijnen. S.S. weet niet of M.T. met zijn vrouw en anderen wapens heeft verzameld ten behoeve van verzetsactiviteiten. Wel was het hem bekend dat M.T. deel uitmaakte van een groep die illegaal actief was. S.S. kreeg van luitenant Van Ardenne een brief mee die hij moest brengen naar de gepensioneerde KNIL-kapitein Van Agerbeek in Kapan.

Gombong op Midden-Java

De inhoud van de brief werd niet bekend-gemaakt. Kapitein Van Agerbeek bleek door de Japanners te zijn aangesteld als hoofd van de groentetuin, die voorheen bedoeld was voor het KNIL-personeel. S.S. zag bij aankomst in die tuin M.T. en vijf andere ex-KNIL-militairen aan het werk. Hij vroeg aan Van Agerbeek of hij er ook kon werken; hij had dringend een inkomen nodig. Van Agerbeek reageerde terughoudend en zei dat er geen plek was. Ook belette hij S.S. contact te maken met M.T. en de anderen. De ex-kapitein adviseerde om verder te gaan met zijn koeriersactiviteiten. Van Agerbeek stuurde S.S. naar

de kampong Liliane met als reden dat M.T. en de andere ex-KNIL-ers niet te vertrouwen waren en dat contact met hen moest worden vermeden. S.S. vermoedde toen terecht dat M.T. en de anderen in de illegaliteit actief waren. Zelf bleef hij koerierswerk verrichten voor Van

Agerbeek in augustus/september 1942. Op een dag waren Van Agerbeek en de andere ex-KNIL-ers spoorloos verdwenen. De dochter van Van Agerbeek vertelde dat ze gevlucht waren omdat de Menadonese boer Makaleu hen had verraden. Zij raadde S.S. aan ook te vluchten omdat de Menadonees hem had genoemd als intermediair tussen haar vader en de ook in het verzet opererende kapitein C.L.E.F. van Swieten. Achteraf werd bekend dat Makaleu als beloning voor bewezen diensten hoofd van de groentetuin was geworden. S.S. kwam later te weten dat Van Agerbeek en een onbekend aantal anderen was onthoofd. Het hoofdhaar van de slachtoffers was door de Japanners in enveloppen aan hun nabestaanden gestuurd. S.S. heeft zich later aangegeven bij de Japanners omdat dezen de druk op de bevolking opvoerden.

Ze brandden dorpen plat om het verzet bloot te leggen en dreigden de inwoners met represailles. S.S. heeft het ondanks zware folteringen overleefd omdat het aan bewijzen van zijn deelname aan verzetsactiviteiten ontbrak. Later is bekend geworden dat dankzij het verzetswerk van de groep Van Agerbeek, de guerrillastrijders informatie kregen zodat ze de positie van de vijand kenden en deze konden aanvallen. Ook is er erg veel informatie doorgeseind naar Australië, van waaruit enige droppings van goederen werden georganiseerd en een paar luchtaanvallen zijn uitgevoerd.

Verzet op Midden-Java: Gombong en omgeving

Gombong ligt op Midden-Java in een bosrijke, heuvelachtige omgeving. Aan de vooravond van de Japanse aanval op Indië woonden er een dertigtal gezinnen: onderwijzers, officieren en onderofficieren met hun vrouwen en kinderen. De plaats was een kleine garnizoensstad van minder dan 20.000 inwoners. In Gombong en omgeving is een verzetsgroep actief geweest onder leiding van onderluitenant L.Z. Siahaya en sergeant-majoor W. de Leeuw. Bij hen voegde zich ook de Timorese sergeant Tariboekta toe. Zij verzamelden en verborgen er wapens en pleegden sabotage.

Siahaya, De Leeuw, Faber, Camonier, Suratmann Pieters en een Indo de heer G.A.B. waren in april of mei 1942 ontsnapt uit een krijgsgevangenkamp in Bandoeng. Dit deden zij op bevel van kolonel Adelhart Toorop en majoor Van der Horst. Zij moesten proberen contact te maken met generaal W. Schilling, de commandant van de 1e Divisie, maar wisten niet waar deze zich bevond. Schilling had aanvankelijk bevel gegeven de strijd ondergronds voort te zetten. Siahaya en zijn troep bleven echter "steken" in Gombong, waar ze hulp kregen van de familie Poepaard, een mevrouw Wolff en een Indonesiër, Omar. Op hun aanwijzing en die van Indo-Europese en Indonesische lokale bevolking werden ze geleid naar waterputten waar wapens in waren verborgen. Dit was het begin van de ondergrondse in Gombong. Onderluitenant Siahaya

kende deze streek goed van de tijd dat ze opgeleid en gelegerd waren in Magelang. En in Gombong was ook het huis van Siahaya dat nog door zijn gezin werd bewoond.

De heer G.A.B. deed voornamelijk koerierswerk, totdat de groep werd opgerold door de Japanners. Een getuige en andere verzetsdeelnemer, L.T.S., kende de weg naar en in de wapenkamer van het depot gelegen naast de kazerne van het 7e Bataljon in Magelang. L.T.S.' vader werkte er eerder als beheerder en toen een andere verzetsdeelnemer S.M.J.

Onderluitenant L.Z. Siahaya

hem om wapens voor het verzet van de groep-Siahaya vroeg, heeft hij die ontvreemd en overhandigd. Het ging om twee karabijnen, een parabellum (een pistool), drie klewangs en een paar honderd stuks munitie. L.T.S. wist dat

S.M.J. betrouwbaar was via ene Johannes: deze was ook een verzetsdeelnemer.

Dankzij de handkarren die hij had als klein verhuisbedrijf wist hij in de beginfase van de bezetting nog stiekem wapens te verplaatsen. Later was dat niet meer mogelijk door de aangescherpte controles door de bezetter. Toen S.M.J. aan L.T.S. wapens vroeg, had hij een brief van Johannes bij zich om de betrouwbaarheid te garanderen van S.M.J. L.T.S. heeft hem pas jaren later weer ontmoet in Bandoeng; het was in 1948 en geheel toevallig. Evenals tijdens de eerste ontmoeting wisselden ze onderling slechts weinig woorden uit.

De verzetsgroep van Siahaya heeft de voorgenomen verzetsactiviteiten zoals gewapende aanvallen, sabotage en zelfs verkenningen kunnen realiseren. Door verraad van de adjudant Gandaredja van de intendance in Gombong werden Siahaya, De Leeuw en Pieters gearresteerd rond september 1942 in de buurt van Kanangbolan, zuidelijk van Gombong. De mannen werden vervolgens naar de gevangenis in Poerworedjo gebracht. Ze zijn door onthoofding geëxecuteerd in Antjol, Batavia. G.A.B. wist onder te duiken in Bandoeng. De heer S.M.J. en zijn broer P.C.J. slaagden er ook in buiten bereik van de Kempeitai te blijven. Het lot van de andere deelnemers is niet bekend.

Wordt vervolgd

Heeft u de Indische enquête al ingevuld? Het kost ca. 12 minuten van uw tijd, maar het betekent zo veel voor ons. Ga via onderstaande LINK naar de enquête

<http://www.survio.com/survey/d/V2Q6P7Y9H2O8F2Q6L>

SHOPDEN
BORCA ONLINE

Borca Online Service
Computer Service

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

(advertentie)

Oude glorie herleeft

Door: Prudent Staal

Het amphybisch vliegtuig PBY Catalina heeft in de 2^e Wereldoorlog een belangrijke bijdrage geleverd aan onze bevrijding. Zowel in het Verre Oosten als ook in Europa. De Catalina heeft ook in grote getale bij onze Koninklijke Marine gevlogen en met haar bemanningen heroïsche daden verricht en bijgedragen aan de uiteindelijke bevrijding van ons allen.

Het is ook zeer belangrijk dat historisch mobiel erfgoed bewaard blijft. Normaal gesproken is een museum daarvoor de meest geschikte plaats doch het is ook belangrijk dat we delen van dit erfgoed werkend kunnen zien. Om te kunnen ruiken, voelen, horen en beleven hoe zoiets indertijd kon functioneren. Behalve voor ons nageslacht is het ook voor veteranen en hun familieleden is het belangrijk dat het mobiel historisch erfgoed operationeel bewaard blijft.

De stichting Vrienden van de Catalina heeft de beschikking over een van de nog weinig overgebleven vliegende Catalina's in de wereld. Alhoewel deze

specifieke Catalina nooit voor de Koninklijke Marine gevlogen heeft is de Catalina in de huid gekropen als Catalina van de Koninklijke Marine met als registratie 12-218 als eerbetoon aan dit vliegtuig.

De geschiedenis van de 16-218 begint op 27 september 1942 toen het toestel met constructie-nummer 846 te Corpus Christi, USA met registratie Y-83 in Nederlandse dienst werd gesteld. Anderhalve maand later wordt het toestel door een US Navy ferrybemanning overgevlogen naar Ceylon en landt op de Britse basis China Bay. Het krijgt het staartnummer /R en wordt ingedeeld bij het RAF (Dutch) 321 Squadron. In de daaropvolgende jaren wordt het toestel ingezet bij antionderzeeboot patrouilles bij Somalië. Ook werd geopereerd vanaf Socotra en Masirah (Zuid Afrika). Meerdere malen werd India aangedaan, maar ook Brown Island, een basis op de Cocos eilanden. Deze vluchten duurden vaak 17 uren! Nadat vrede was gesloten in het verre oosten heeft het toestel regelmatig meegelopen aan evacuatie vluchten van Nederlands Indië naar Madura, Singapore en China Bay.

In januari 1946 werden alle nog bruikbare Catalina's overgevlogen naar het Marine vliegveld Morokrembangan (MVKM) bij Surabaya op Java. Van daar uit werden verkenningen voor mariniers uitgevoerd. De

De PBY-5A Catalina PH-PBY

registratie veranderde in 16-83. In december 1948 heeft het vliegtuig deelgenomen aan Operatie Wezel. De vijf amfibische Catalina's vertrokken van MVKM naar Padang en later door naar Medan. Van hier startte de operatie die ondersteuning aan de opmars van de Landmacht naar Sibolga (op Sumatra) moest leveren. De toestellen vervoerden de stoottroepen naar het Toba-meer (20 stoottroepers per toestel per vlucht)!

Daarna heeft het toestel voornamelijk als opleidingsvliegtuig dienst gedaan. Toen Nederlands Indië door Nederland moest worden verlaten, werd uitgeweken naar Nederlands Nieuw Guinea en wel op het eiland Biak. Hier waren drie strips ter beschikking, op een ervan was het Marinevliegveld Biak gevestigd. Het toestel was ingedeeld bij Vliegtuig Squadron 7 en vanaf 1951 bij VSQ 321.

Wekelijks moesten groenten, fruit en tal van andere levensmiddelen rondgebracht worden naar verschillende plaatsen in Nieuw Guinea. Dit werd de zogenaamde Vogelkoproute genoemd. In een

aantal gevallen werd ook levende have getransporteerd, zoals koeien, varkens, geiten en kippen. In augustus 1952 vertrok het toestel van Biak naar Valkenburg. De tocht duurde 70½ uur.

Groot onderhoud werd uitgevoerd bij Aviolanda Papendrecht en toen het daar uit kwam was de registratie gewijzigd in 16-218. Daarna weer het toestel weer teruggevlogen naar Biak. In maart 1957 werd het voorstel tot afschrijving ingediend. In juni werd het van de sterkte afgevoerd en tussen de andere sloopkisten op de voormalige waterbasis van Biak neergezet. Het werd ook gedeeltelijk gesloopt. In oktober 1962, toen ook Nieuw Guinea moest worden afgestaan, werd het verkocht aan een Australische schroothandelaar.

Al met al is ons toestel vijftien jaar operationeel is geweest. Een record, niet één Catalina heeft dit kunnen evenaren.

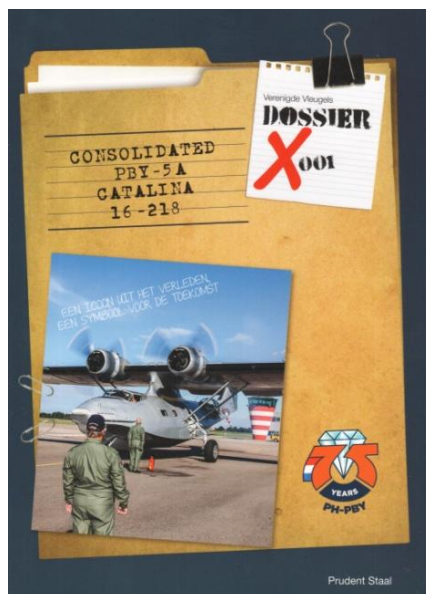
Om toch de Catalina als icoon een plaats te geven in het Nederlandse historie is in 1999 de oudste nog vliegende Catalina met behulp van een aantal particulieren aangeschaft. Deze Catalina is afkomstig uit de Amerikaanse Marine. Ook deze Catalina heeft in de 2^e Wereldoorlog een aantal grote wapenfeiten op haar naam staan. Tijdens de restauratie op het Marinevliegkamp Valkenburg

(in dezelfde hangaar waar nu de musical "Soldaat van Oranje" wordt opgevoerd) heeft de bovvermelde geschiedenis altijd een rol gespeeld. En als klap op de vuurpijl wordt ons toestel op 15 november 75 jaar! Dit zal met een symposium en een allerlaatste vlucht (voor dit jaar) worden bekroond

Sinds 2006 is de 12-218 weer in luchtwaardige conditie. Echter, het operationeel houden van de Catalina kost heel veel geld. Met heel veel moeite heeft de Stichting "Vrienden van de Catalina" de afgelopen jaren het hoofd boven

water kunnen houden. Om de toekomst van de Catalina zeker te stellen heeft de Stichting "Vrienden van de Catalina" Uw steun nodig. U kunt de stichting steunen door donateur te worden. Voor € 70 per jaar bent U al donateur. Als donateur kunt U onder andere tegen vergoeding van de vlieggkosten meevliegen met de Catalina. U kunt zich als donateur aanmelden op de site: www.catalina-pby.nl.

De stichting "Vrienden van de Catalina" hoopt oprecht U te mogen verwelkomen als donateur waardoor U meewerkt om de Catalina ook in de toekomst als mobiel erfgoed voor Nederland te behouden!

Over de geschiedenis van de legendarische Catalina is een boek verschenen dat u kunt bestellen bij de Vrienden van de Catalina. Korte inhoud:

De Y-83, later de 16-218, was en is een legendarisch toestel. Na in gebruik genomen te zijn op de Amerikaanse marinebasis Corpus Christi op 27 september 1942, werd het toestel door een Amerikaanse ferrybemanning overgevlogen naar China Bay op het toenmalige Ceylon. De Catalina heeft geopereerd in

Ceylon, Kenia, Zuid Afrika, Aden, nabij Somaliland, India, Somalië, Pakistan, de Cocos-eilanden, het voormalig Nederlands Oost-Indië, Indonesië, Nederlands Nieuw Guinea en in Nederland.

Het vliegtuig was respectievelijk ingedeeld bij No.321 (Dutch) Squadron RAF, het Oostelijk Verkennings- en Transport Squadron en de Vliegtuig-squadrons 321, 7 en 8 van de Marineluchtvaartdienst. Op 20 juni 1957 werd het toestel van de sterkte afgevoerd en uiteindelijk gesloopt op Biak door een Australische schroothandelaar. Het vliegtuig is bijna, op drie maanden na, vijftien jaar in gebruik geweest bij onze Marineluchtvaartdienst en heeft onderhoud gekregen op Ceylon (RAF Group 22), India (Hindustan Aircraft Factories), Zuid Afrika (SAAF), in Nederlands Nieuw Guinea (Biak) en in Nederland (Aviolanda-Papendrecht). De Marineluchtvaartdienst heeft 87 Catalina's in gebruik gehad. Het toestel dat nu de 16-218 heet, is de voormalige Bureau Number 2459 en werd op 15 november 1941 door de US Navy in gebruik genomen. Dus op 15 november 2016 wordt de "Grand Old Lady" 75 jaar. Een diamanten leeftijd, welke wij ook op onze kist presenteren. Zij is de oudste nog vliegende Catalina in de wereld. Wij koesteren haar zeer.

Bestellen van dit boek kan via Peter Versteeg. De prijs is € 14,50 exclusief verzendkosten. pm.versteeg@ziggo.nl

Help NICC Magazine dit jaar aan de 10.000 abonnees

Verras uw familielid, vriend, kennis of collega met een GRATIS ABONNEMENT

info@indisch-centrum-den Haag.nl

De Nationale Indië Herdenking 2016

Het programma van de Nationale Indië Herdenking op 15 augustus 2016

Het volledige programma wordt dit jaar weer gehouden in het World Forum (Congresgebouw) aan het Churchillplein in Den Haag. Vorig jaar moest men uitwijken naar het Zuiderstrand Theater aan de Kranenburgweg, vanwege een noodzakelijke renovatiebeurt van het World Forum.

Thema

Het thema "Oost West Thuis Best?" gaat over het verlangen naar een thuis dat er door oorlogsgeweld niet meer is, over het gedwongen verlaten van huis en haard tijdens en na de oorlog in Nederlands Indië, over het wrange gevoel van ontheemding dat tot op de dag van vandaag door velen gevoeld wordt.

Ochtendprogramma in het World Forum:

10.30 - 11.30 uur

Het programma in het World Forum is tot stand gekomen in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum.

Presentator: Ruben Dingemans

- Opening door Erry Stoové, voorzitter van de Stichting Herdenking 15 Augustus 1945
- Voordracht door Yvonne Groeneveld onder begeleiding van Erwin van Ligten
- Lied door Fenna van der Goot
- Column door Esther Scheldwacht
- Lied door Fenna van der Goot

11.30 uur

Te voet van het World Forum naar het Indisch Monument. Het Indisch Monument is op loopafstand van het World Forum. U kunt ook gebruik maken van de gratis pendelbussen.

Programma Herdenking bij het Indisch Monument Professor Teldersweg, Den Haag

U wordt verzocht om uiterlijk 12.00 uur uw plaats te hebben ingenomen

- Intreden van het vaandel Regiment Van Heutsz
- Aankomst Minister President met eerbewijs
- Luiden van de Indische Klok
- Uitvoering van "In Remembrance" door de Residentie Bach Ensembles
- Voordracht door Frans Leidelmeijer
- Uitvoering van "The Captives' Hymn" door de Kapel van de Koninklijke Luchtmacht
- Uitvoering van Het Indisch Onze Vader door de Residentie Bach Ensembles
- Kranslegging namens Koninkrijksregering
- Luiden van de Indische Klok / taptoe / stilte / 1e en 6e couplet Wilhelmus
- Kransleggingen voor slachtoffers
- Uitvoering van "Wolf's Behind the Glass" door Blaudzun
- Voordracht Iris Taal, leerlinge van het Vrijzinnig Christelijk Lyceum
- Kransleggingen door autoriteiten
- Uitvoering van "I sat down under his Shadow" door de Residentie Bach Ensembles
- Defilé langs het Indisch Monument; uitvoering Ubi Caritas door Residentie Bach Ensembles

Middagprogramma in het World Forum:

Te voet van het Indisch Monument naar het World Forum. Het World Forum is op loopafstand van het Indisch Monument. U kunt ook gebruik maken van de gratis pendelbussen.

13.30 – 17.00 uur

Lunch en koempoelan in het World Forum met muziek en diverse stands.

15.15 – 16.45 uur

Indische Salon in de zalen Europe 1 en 2.

De Indische Salon staat in het teken van het thema "Oost west, thuis best?" waarbij we in het bijzonder stilstaan bij de landelijke fotocampagne Thuis in Beeld. In de aanloop naar 15 augustus zijn mensen van alle leeftijden gevraagd foto's in te sturen met een verhaal dat bij het thema past. Met de campagne brengen we het ongrijpbare gevoel van 'thuis' in beeld. Voor de Indische Salon delen 3 inzenders hun foto's en verhaal met het publiek. Pamela Pattynama maakt vervolgens een beeldanalyse van de foto's. Moderator is Wim Manuhutu.

Wim Manuhutu is historicus, gespecialiseerd in de geschiedenis van Indonesië en actief in de erfgoedwereld.

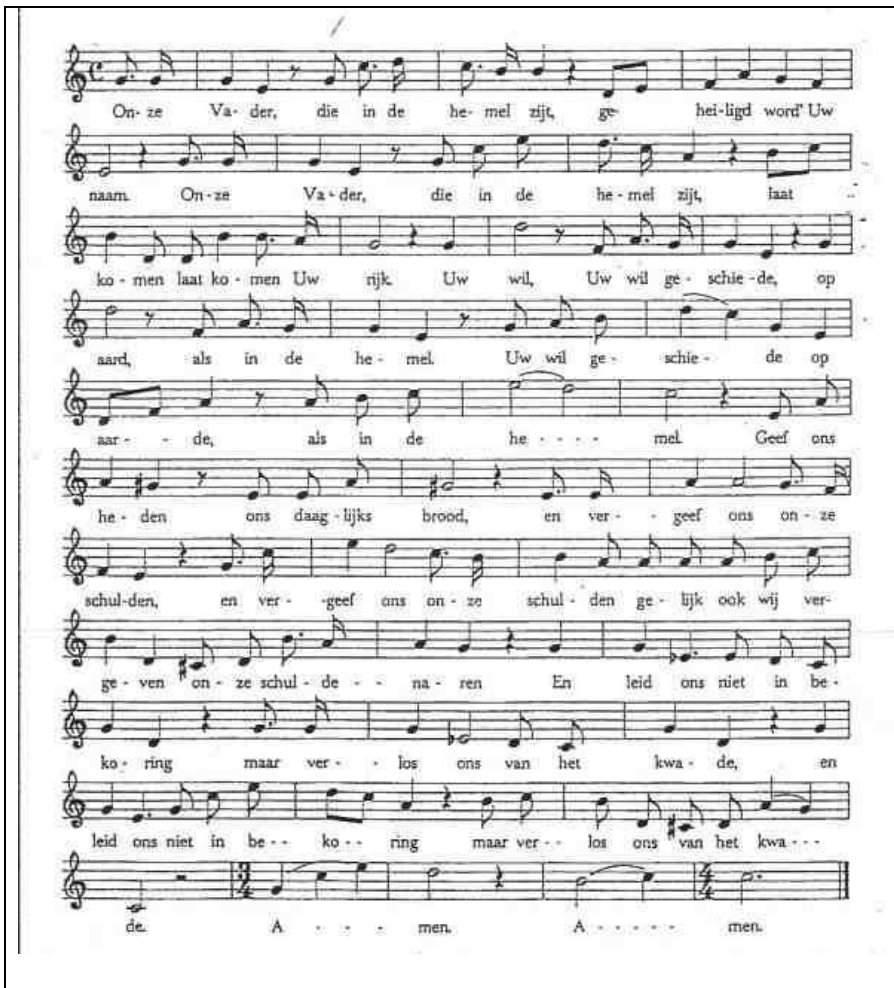
Pamela Pattynama is bijzonder hoogleraar koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis en schrijft over beeldvorming, herinneringen aan Indië en identiteit.

De hele dag staat de Wereld Express bij het World Forum. De Wereld Express is een reizende presentatie die gaat over thema's zoals herdenken en vooroordelen, tegen de achtergrond van de Indische geschiedenis. In de Wereld Express worden jongeren uitgedaagd om te ontdekken, te doen, na te denken, te discussiëren en te reflecteren. De Wereld Express is de hele dag gratis te bezoeken. De Wereld Express is gemaakt voor jongeren van 10 tot 14 jaar, maar is ook voor volwassenen boeiend.

Vanaf 15.30 uur

Documentaire in het World Café: "65 jaar Molukkers in Nederland".

Het gezongen Indisch Onze Vader:

On-ze Va-der, die in de he-mel zijt, ge-hei-ligd word' Uw
naam. On-ze Va-der, die in de he-mel zijt, laet
ko-men laet ko-men Uw rijk Uw wil, Uw wil ge-schie-de, op
aard, als in de he-mel Uw wil ge-schie-de op
aar--de, als in de he--mel Geef ons
he-den ons daag-lijks brood, en ver--geef ons on-ze
schul-den, en ver--geef ons on-ze schul-den ge-lijk ook wij ver-
ge-ven on-ze schul-de--na-ren En leid ons niet in be-
ko-ring maar ver--los ons van het kwa-de, en
leid ons niet in be--ko--ring maar ver--los ons van het kwa--
de. A--men. A--men.

*Bapa kami yang ada di surga
Dimuliahkanlah Nama Mu
Datanglah Kerajaan MU
Jadilah Kehendak MU
di bumi seperti didalam surga
Berikamlah kami pada hari ini
makanan kami yang secukupnya
Dan ampunilah kesalahn kami
seperti kama yuga mengampuni
orang yang bersalah kapada kami
Dan janganlah membaw kami
kedalam percobaan,
tetapi lepaskanlah kami,
dari yang jahat,
karena Engkaulah yang
mempunyai Kerajaan
dan Kuasa dan Kemuliaan
dampai selama-lamanya. Amin.*

http://youtu.be/1UN_XJ8xgDE

LIKE onze nieuwe **facebookpagina**

<https://www.facebook.com/IndischCentrumNICC/>

(advertentie)

**Reparatie van iPhone, iPad en Android. Snel, vakkundig en redelijk geprijsd.
Klik [hier](#) voor de aanbieding. Borca-Online / ShopDen webshop**

Borca **Online**
Computer **Service**
Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

Herdenkingen elders in het land

Gelukkig kreeg de redactie dit jaar na herhaalde oproepen in de vorige edities van NICC Magazine weer een aantal meldingen van herdenkingen in den lande. Die meldingen zal de redactie hierna plaatsen. Voor herdenkingen in uw eigen woonplaats, die hier niet vermeld staan, adviseren wij u het internet te raadplegen. De Nationale Herdenking bij het Indisch Monument in Den Haag zal, evenals andere jaren, op televisie worden uitgezonden.

14 augustus 2015

Amstelveen, Broersepark

Elk jaar, voorafgaand aan de dag van de capitulatie vindt in Amstelveen de herdenking plaats bij het Monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Japanse bezetting en de

Bersiap. De plechtigheid begint om 19.30 uur en duurt tot 20.30 uur. Degenen die bij het monument een krans willen plaatsen, kunnen deze tot 19.00 uur afgeven bij de organisatie. Bij deze herdenking is iedereen welkom, maar zorgt u ervoor tijdig aanwezig te zijn, vanwege een beperkt aantal van 600 zitplaatsen. Na afloop is er in het naast het monument gelegen gebouw een kumpulan, waarvoor u van harte bent uitgenodigd.

Nijmegen, Gemeentehuis

Herdenken doet ieder op zijn of haar eigen wijze. Voor de Indische gemeenschap in Nijmegen en omgeving doen wij dit op 14 augustus om de slachtoffers van de Japanse bezetting te gedenken. Het thema dit jaar is: Gedeelde ervaringen. Yvonne van Genugten, directeur Indisch Herinnerings Centrum en Kartini Slaats, 3^e generatie Indische Nederlanders, zullen hun ervaringen met ons delen en vertellen over hetgeen zij

van hun (groot)ouders hebben meegekregen en in hoeverre zij zich Indisch voelen. Het koor Canto Novio uit Nijmegen zorgt voor de muzikale omliggingsing. Na de officiële ceremonie is er ruim de tijd om eigen ervaringen met elkaar te delen. Inloop vanaf 19.00 uur. Officiële ceremonie: 19.30 tot 21.00 uur.

15 augustus 2015

Wageningen, Rumah Kita

De bewoners van zorginstelling Rumah Kita in Wageningen herdenken samen met hun familieleden de capitulatie veel bewoners luidde deze het begin in van de onafhankelijkheidsstrijd en de Bersiap periode, waardoor vrijwel ieder het land halsoverkop moest verlaten. Om 10.30 uur zal Marco Petzoldt regiomanager van Rumah Kita de aanwezigen

welkom heten, waarna de Burgemeester van Wageningen enkele woorden zal spreken, namens Gemeente Wageningen. Tijdens de herdenking wordt de taptoe geblazen, gevolgd door één minuut stilte en het zingen van twee coupletten van het Wilhelmus. Daarna volgt de vlagceremonie en worden twee kransen bij het monument gelegd, waarna tot slot ook de bezoekers en bewoners de mogelijkheid hebben om bloemen bij het monument te leggen. Na afloop wordt er gezamenlijk koffie gedronken in het restaurant.

Geldrop, begraafplaats 't Zand'

Jaarlijkse herdenking bij het gedenkteken op begraafplaats 't Zand aan het Aragorn in Geldrop. Vanaf 18.30 uur worden hier de gevallen herdacht uit de tijd van

de Japanse bezetting, de Bersiap en de Politionele Acties, zowel burgers als militairen. Toespraken worden afgewisseld met muziek. Ook hier wordt twee minuten stilte in acht genomen, en is er gelegenheid tot het leggen van bloemen.

De Bilt, Stadhuis

Bij het Oorlogsmonument voor het Stadhuis in de Bilt vind de jaarlijkse herdenking plaats. Omdat deze herdenking ieder jaar drukker wordt, worden alle belangstellenden verzocht om tijdig aanwezig te zijn. De aanvang is om 13.30 uur.

Bijzonder is, dat er voor elk jaar na de capitulatie van Japan één rode roos in vazen wordt geplaatst; dit jaar dus 71 rode rozen, plus één witte roos, symbool voor de toekomst. Deze witte roos wordt door iemand van de 4e generatie op een zelfgekozen plaats tussen de rode rozen geplaatst. Na afloop van het officiële gedeelte is er gelegenheid om zelf bloemen neer te leggen. Daarna is er koffie met spekkoek.

Breda, Zorgcentrum Raffy

Ter nagedachtenis aan alle mannen, vrouwen en kinderen die gestorven zijn ten gevolge van de Japanse overheersing en de Bersiap-periode in voormalig Nederlands-Indië, organiseert de Stichting Arjati de jaarlijkse Herdenkingsbijeenkomst bij het monument in de tuin van Zorgcentrum Raffy in Breda. Ieder is van harte welkom. De ceremonie begint om 14.00 uur, met het dringende verzoek reeds

om 13.45 uur plaats te hebben ingenomen in de grote tent of een van de aangrenzende ruimtes van Raffy. Het thema dit jaar is: Erkend Verleden. De herdenking wordt omlijst door muziek en zang, waaronder het Indisch Onze Vader. Voor en na de ceremonie kunt u de foto-tentoonstelling van Will van de Corput bezoeken, die een beeld geven van leven en werken in diverse Japanse concentratie-kampen. Na afloop is er gelegenheid tot ontmoeting en met elkaar na te praten. De toko van Raffy is geopend, waar u op eigen rekening een drankje en een hapje kunt nuttigen.

Zwolle, Park Eekhout

Bij het Indië en Nieuw Guinea Monument aan de Van Rooyensingel worden van 18.45 tot 20.00

uur de slachtoffers herdacht van de Japanse bezetting, de Bersiap periode, de politionele acties, alsmede de militaire conflicten in Papua Nieuw Guinea. Muzikale intermezzo's worden verzorgd door het koperensemble Excelsior. Gastspreker is Silfraire Delhaye, voorzitter Het Indisch Platform. De kinderen van de Parkschool (adoptieschool van het Indische monument) assisteren bij de kransleggingen. De plechtigheid wordt afgesloten met een defilé, van alle aanwezigen langs het monument, voorafgegaan door de loco-Commissaris van de Koning en de Burgemeester. Na afloop is gelegenheid tot napraten onder het genot van een kop koffie of thee.

Helmond, De Cacaofabriek

De capitulatie van Japan lijkt een mensenleven geleden, maar de sporen van de verschrikkingen en het onvoorstelbare leed zijn nog niet uitgewist. De volgende generatie(s) droegen en dragen de

trauma's van hun ouders met zich mee, vaak voor de rest van hun leven. De herinneringen van hun ouders, of misschien juist het stilzwijgen daarover speelt danig parten in het leven van hun erfgenamen. Eerst nu komt er heel langzaam en met vlagen enig gevoel van vergeving. En dat is goed. Daarom ook is het thema van de herdenking van De Indische organisatie Ngotjeh: Vergeving. Het officiële gedeelte begint om 19.00 uur en duurt tot 20.00 uur. Daarna is er gelegenheid tot napraten met een hapje en een drankje tot ongeveer 21.30 uur.

Arnhem, Park Sacré Coeur

De Stichting Monument Sawah Belanda nodigt u uit om de herdenkingsceremonie bij te wonen bij het monument aan de

Velperweg 158, achter zorghuis Regina Pacis. Iedereen is welkom vanaf 11.00 uur. Er worden enkele toespraken gehouden en er zijn muzikale intermezzo's. Na afloop is er gelegenheid om na te praten met een drankje en een hapje.

Den Helder, De Vijfsprong

Bij het monument "Voor hen die vielen" aan De Vijfsprong wordt de jaarlijkse herdenking gehouden. De ontvangst is in Hotel Wienerhof, naast het NS-station om 10.00 uur. Er staat koffie met

cake klaar. Om 10.20 uur begint de herdenkingsceremonie met om 11.00 uur de kerkdienst onder leiding van Ds. J. Moens. Na afloop is er (op afroep) gelegenheid tot het leggen van bloemen op persoonlijke titel. Het

officiële gedeelte wordt om 12.00 uur afgesloten met een dankwoord van de voorzitter van de Stichting "15 augustus herdenking Den Helder". Daarna is iedereen uitgenodigd voor een informeel samen zijn in Hotel Wienerhof met koffie en spekkoeke en een kleine Indische catering. Vanaf 9.00 uur kunnen kransen en bloemen worden afgeleverd. Insignes en Onderscheidingen mogen worden gedragen.

Hardenberg, Indiëplantsoen

Ook in Hardenberg worden de gevallen uit de Tweede Wereldoorlog en de daarop volgende bloedige periode in voormalig Nederlands-Indië herdacht. Dit gebeurt bij het Monument achter

het theater "De Voorvechter". Aanvang van de herdenking is om 19.00 uur.

Soest, Woongroep Insulinde

Een plechtige herdenking in de Bendopo van woongroep Insulinde aan de Wilgenblik 34 in Soest. Vanaf 10.30 uur ontvangst van

genodigden, waarna om 11,00 uur de herdenking begint bij de Indische Plaquette bij het Verzetsmonument aan de Ir. Menko-laan.

Steenwijk, Slingerbos

Door St. Herdenking 15 augustus 1945 in Steenwijk wordt de jaarlijkse herdenking gehouden bij het monument in het Slingerbos.

Om 11.00 uur is de vlagceremonie, waarna de plechtigheid om 11.45 uur begint. Alle belangstellenden wordt dringend verzocht om uiterlijk 11.30 uur aanwezig te zijn. Spreker is onder andere de Burgemeester van Steenwijk. Na afloop is er een Informele bijeenkomst in de foyer van Theater De Meenthe aan het Stationsplein in Steenwijk.

Geldrop, begraafplaats 't Zand'

Jaarlijkse herdenking bij het gedenkteken op begraafplaats 't Zand aan het Aragorn in Geldrop.

Vanaf 18.30 uur worden hier de gevallen herdacht uit de tijd van de Japanse bezetting, de Bersiap en de Politie Acties, zowel burgers als militairen. Toespraken worden afgewisseld met muziek. Ook hier wordt twee minuten stilte in acht genomen, en is er gelegenheid tot het leggen van bloemen.

De Bilt, Stadhuis

Bij het Oorlogsmonument voor het Stadhuis in de Bilt vindt de jaarlijkse herdenking plaats. Omdat deze herdenking ieder jaar drukker wordt, worden alle belangstellenden dringend verzocht om tijdig aanwezig te zijn. De aanvang is om 13.30 uur.

Bijzonder is, dat er voor elk jaar na de capitulatie van Japan één rode roos in vazen wordt geplaatst; dit jaar dus 67 rozen, plus één witte roos, symbool voor de toekomst. Deze witte roos wordt door iemand van de 4e generatie op een zelfgekozen plaats tussen de rode rozen geplaatst. Na afloop van het officiële gedeelte is er gelegenheid om zelf bloemen neer te leggen. Daarna is er koffie met spekkoek.

Enschede, Blijdensteinpark

Verreweg het oudste Indië Monument van Nederland staat in

Enschede. Het werd in 1960 onthuld door de weduwe van generaal Spoor. De herdenking begint om 10.15 bij het monument in het Blijdensteinpark in Enschede. Sprekers worden afgewisseld door muzikale bijdragen. Ook hier zal de vlagceremonie uitgevoerd worden, gevolgd door twee minuten stilte en de mogelijkheid om bloemen te leggen.

Den Bosch, "De Grevelingen"

Op het terrein van het Indisch-Moluks zorghuis "De Grevelingen" wordt de herdenking gehouden bij het monument ter nagedachtenis aan de slachtoffers van de Japanse bezetting en de Bersiap periode. Het ceremoniële gedeelte begint om 14.15. uur met enkele toespraken, koorzang en dan aansluitend de kransleggingen.

Vervolgens is er voor ieder de gelegenheid om bloemen te leggen bij het monument, waarna het officiële deel om 16.00 uur sluit. Daarna is in het zorgcentrum nog een muzikaal optreden en kunt u nog wat napraten en wordt een Rijsttafel geserveerd. Deze herdenking wordt georganiseerd door Stichting HONI (Herdenking Oorlogsslachtoffers Nederlands-Indië).

Hilversum, Noorderbegraafplaats

Herdenkingsplechtigheid bij het Indië Monument aan de Laan 1940-1945. Er zullen toespraken worden gehouden en gedichten voorgelezen, waarna bloemen bij het monument worden gelegd. De plechtigheid, die al voor de

7^e keer wordt georganiseerd door de werkgroep "Hilversum 15 augustus", begint om 16.00 uur.

Herdenken buiten Nederland

California, U.S.A.

In Zuid Californië woont een grote groep Indische Nederlanders, die daar in de jaren na de oorlog toe emigreerde. Ieder jaar herdenken zij gezamenlijk de capitulatie van Japan en tevens de slachtoffers van de Bersiap. Zij hebben het voorrecht om op het Ereveld "The National Cemetery" in het westen van Los Angeles een speciale gedenknaald te mogen oprichten,

waar een plaquette met de tekst "De Geest Overwint" de façade van het monument siert. Ieder jaar komt ook de Consul zijn opwachting maken en tevens is de directeur van The National Cemetery bij de ceremonie aanwezig. Naast de toespraken is er een zangkoor en is er een kranslegging onder andere door de Dutch Club Advendo en De Wapenbroeders Avio. Wie aldaar verblijft en de ceremonie wil bijwonen kan alle informatie inwinnen bij Winnie Schardijn, winschar@aol.com.

Ontario, Canada

Ook in Canada wordt de capitulatie van Japan herdacht met een bijeenkomst van Nederlandse en Nederlands-Indische Canadezen en andere geïnteresseerden. De plechtigheid vindt plaats in de Harmony Hall van Holland Christian Homes in Zuid Ontario op bij de bronzen plaquette. De organisatie is in handen van "August 15/1945".

Bij de plechtigheid zal de Nederlandse Militaire Attaché in Canada, Commander Er worden toespraken en toespraak houden. Verder zal aanwezig zijn de Consul Generaal Hans Horbach, alsmede vertegenwoordigers van Nederlandse veteranen-organisaties in Canada. Na afloop wordt gezamenlijk een traditionele Indische maaltijd genuttigd. Nadere inlichtingen:

boukedejong@rogers.com

Benidorm, Spanje

Dat in Spanje veel Indische Nederlanders wonen, is bekend. Daarom is er ook in Kerkgebouw Het Anker (in Benidorm, Alicante) een jaarlijkse herdenking van de overgave van Japan. Deze wordt altijd bijgewoond door de Nederlandse Consul en zijn militaire attaché of zijn Chef de Poste uit Madrid. Ook de plaatselijke Consul voor het gebied rond de Costa Blanca aanwezig. Na de toespraken volgt er een kranslegging en een vlagceremonie. Daarna is er een

informeel samenzijn met een rijsttafel. Bent u in die periode in Spanje en wilt u bij de herdenking aanwezig zijn? Alle informatie kunt u krijgen bij Ortwin Louwerens, orthwin@gmail.com.

Auckland, New Zealand

De EJOS organisatie in Auckland, New Zealand is verantwoordelijk voor de organisatie van de herdenking aldaar. Ergens in mei worden de gevallen soldaten van Australië en New Zealand herdacht op de "ANZAC-day". De Hollandse en Indische mensen hebben daar niets mee van doen, maar sluiten zich daar wel bij aan, omdat er voor hen geen andere herdenkingsdag is. En dus vieren ze in mei de capitulatie van Japan bij hun eigen monument. Bovendien is de 15^e augustus voor hen geen reden om

te vieren, omdat ze op die dag in handen vielen van de strijders van Sukarno. Wie meer wil weten over deze herdenking in mei elk jaar, kan terecht bij de voorzitter: Ivo Pabbruwe, ivo.p@xtra.co.nz.

Herdenken na 15 augustus

20 augustus 2016

Arnhem, Bronbeek

Op zaterdag 20 augustus worden de slachtoffers van de Birma-Siam en de Pakan Baroe Spoorweg

herdacht. Vanaf 10.00 uur is de ontvangst. De ceremonie begint om 11.00 uur, waarbij iedereen welkom is. Inloop vanaf 10.00 uur. De herdenking wordt geopend met een toespraak van Thijs Meijer, de ceremoniemeester en zoon van een spoorweg-veteraan. Na een voordracht door een leerling van Aretheem College,

Gevolgd door een presentatie van de eregast, Sir Rod Beattie. De voorzitter van SHBSS, zal eveneens een toespraak houden. Dan de Herdenking met de officiële kranslegging, waarna de gelegenheid wordt geboden om op persoonlijke titel bloemen bij het monument te leggen. De ceremonie wordt afgesloten met het Wilhelmus. Inschrijving voor het Indisch Lunchbuffet is helaas niet meer mogelijk.

21 augustus 2016

Den Haag, Duinzichtkerk

De jaarlijkse herdenkingsdienst wordt weer georganiseerd door de Haagse Gemeenschap van Kerken op zondag 21 augustus. Tijdens

de dienst zal Bob Schuitemaker vertellen over de bevrijding uit Kamp Bankinang. Tevens zal er aandacht besteed worden aan de Bersiap periode. Vele burgers van jong tot oud, werden in die periode alsnog of opnieuw vastgezet en die vaak op beestachtige wijze vermoord of verminkt. Toespraken zijn er van de kleinkinderen van voormalige krijgsgevangenen. Jonge mensen van de 3^e en 4^e generatie Indische Nederlanders zorgen deze keer voor de muzikale omlijsting. De dienst begint om 16.30 uur in de Duinzichtkerk, v. Hogenhoucklaan 89, Den Haag. Na afloop is er ruime gelegenheid voor napraten met een drankje en een hapje.

23 augustus 2016

Arnhem, Landgoed Bronbeek

De Stichting Herdenking Japanse Jongenskampen organiseert voor de 27^e keer de jaarlijkse herdenking voor de slachtoffers van de Japanse Jongenskampen. Het betreft hier met name de Jongenskampen Ambawara /

Bandoengan, Bankong/Gedungjati en Tjimahi/Bandoeng. De aanvang is om 11.00 uur en u bent vanaf 10.30 uur welkom. Toespraken zijn er dit jaar van diverse gastsprekers. Tevens zijn er een aantal muzikale intermezzo's. De herdenkingsceremonie duurt tot ca. 13.00 uur.

10 september 2016

Arnhem, Landgoed Bronbeek

Tenslotte een herdenking van de slachtoffers van de Japanse Zeetransporten. De gastsprekers zijn oud-Kamervoorzitter Gerdi Verbeet (nu voorzitter Nationaal Comité 4 en 5 mei), Mw. Nicole Bruininga en Sandra Reemer. De

herdenking zal om 11.30 uur beginnen en de inloop is vanaf 10.00 uur. Inschrijven voor deze herdenking en voor de dan aangeboden Indische maaltijd dienen vóór 20 augustus binnen te zijn. Aanmelden via formulier: <http://shsjz.nl/files/SHSJZ%20Aanmeldingsform%202016.pdf> Ook de betaling à € 14,50 p/p voor de maaltijd moet voor die datum overgemaakt zijn. www.shsjz.nl.

Nationale Herdenking Roermond

3 september 2016

De Nationale Indië Herdenking in Den Haag betreft in hoofdzaak de periode t/m 15 augustus 1945, de capitulatie van Japan. De Nationale Indië Herdenking in Roermond heeft bewust gekozen voor de periode daarna, dus van 1945 t/m 1962. Hiermee worden de militaire slachtoffers van de Koloniale Oorlog en de strijd om Nederlands Nieuw Guinea geëerd. Aan Nederlandse kant zijn in die periode ruim 6000 militairen gesneuveld.

Dit jaar zullen leerlingen van groep 8 van Basisschool 'Aan de Roer' uit Roermond behulpzaam zijn bij het leggen van enkele kransen.

Programma bij het Monument in Park Hattem

09:30 uur: Start inzet Shuttlebussen op Station NS.

Eveneens 2 rolstoelbusjes beschikbaar. Eén bus blijft beschikbaar bij Station NS in verband met eventuele treinvertraging. Vrijwilligers van de Bond van Wapenbroeders zijn aanwezig om u te begeleiden naar de bussen. Verzocht wordt de zitplaatsen vóór 13:30 uur in te nemen. Geadviseerd wordt water mee te nemen en een regenjack.

14:00 uur: Aanvang herdenking.

- Toespraak voorzitter Nationaal Indië-monument 1945-1962 mr. Pascal Limpens.
- Openingsgebed Aalmoezenier Liduina van den Broek.
- Koor St. Caecilia uit Linne zingt 'Bapa Kami'.
- Herdenkingstoespraak Minister van Defensie mevrouw Jeanine Hennis-Plasschaert en kranslegging namens de Ministerraad samen met de Plv. Commandant der Strijdkrachten Vice Admiraal Bauer namens de Nederlandse Strijdkrachten. Begeleiding kranslegging door twee scholieren van Basisschool 'Aan de Roer'.
- Fly-by Missing Man Formation Koninklijke Luchtmacht.
- Toespraak door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal mevrouw Khadija Arib namens de Volksvertegenwoordiging.
- Gedicht voorgedragen door leerling Basisschool 'Aan de Roer'.
- Declamatie door Hans van Bergen, dichter.
- Kranslegging individuele kransen.
- Kranslegging Regimentscommandanten.
- Kranslegging door/namens Reünieverenigingen.
- Defilé genodigden, militaire- burgerlijke autoriteiten en bezoekers.

15:45 uur: Einde Herdenking

Brieven van mijn opa

Door: George de la Croix

Mijn opa (1918 – 1978)... Ooit was hij een K.N.I.L-er (Koninklijk Nederlands Indisch Leger). Tijdens de Japanse oorlog zat hij in een Kamp in Singapore, maar na het einde van de oorlog en de Bersiap wilde hij niet repatriëren. Hij koos bewust voor de nieuwe Republiek Indonesia als zijn thuis.

Van KNIL naar AURI (Angkatan Udara Republik Indonesia). Hier was hij nog Kapitein van de luchtmacht, hij werd later majoor. Een tijd geleden hielp ik mijn

moeder met het uitzoeken van een doos met oude papieren. Tot mijn grote vreugde zaten daar ook meerder brieven tussen van mijn opa uit Tjimahi. Wat leuk, en wat ervaar je dingen anders als je op oudere leeftijd dat leest wat je als kind anders hebt ervaren.

Mijn opa was een WNI (Warga Negeri Indonesia). Hij stichtte na twee andere relaties een derde relatie en kreeg nog eens drie kinderen. Alle drie de relaties

vonden in Tjimahi plaats. Mijn moeder is de oudste van de eerste relatie, en haar jongste halfbroertje was slechts 2 jaar ouder dan haar eigen eerste kind.

In 1964, toen mijn oudste broer 7 maanden was, gingen mijn ouders als spijtoptant naar Nederland. Groot was het verdriet van mijn opa, dat zijn oudste dochter naar dat onbekende land ging. Dit had hij eerder meegemaakt, toen hij in 1960 zijn ex-vrouw en kinderen

per boot naar Nederland zag vertrekken. Tijd voor afscheid nemen was er niet, mijn ouders kregen 3 weken de tijd om afscheid te nemen en te vertrekken. Gelukkig bestond er post. Jammer genoeg heeft mijn moeder niet alles bewaard, maar wat er is geeft een mooie indruk. Wij, als 3 jongens van mijn ouders, hadden wel grootouders, maar op grote afstand. Slechts een keer in 1975 kwam mijn opa op bezoek naar Nederland. Van zijn 11 broers en zussen woonden er 10 in Nederland en die hebben ook zijn reis betaald.

Ik heb, hoe klein ik ook was, absoluut herinneringen aan die tijd. Haha, mijn opa vond het maar niks dat mijn ouders in een vierkamer flatje woonden op 2 hoog. "Waarom wonen jullie niet daar?" vroeg hij een keer tijdens een wandeling en wees op een idyllisch boerderijtje in een park met een grote vijver eromheen. "Pappie, dat is een kinderboerderij" antwoordde mijn moeder. Nou hij vond het maar erg vreemd. Nog nooit van gehoord.

Andere herinneringen waren elke ochtend op zijn deur kloppen. Dan deed opa open in zijn singlet en pyjamabroek. Hij haalde dan zo'n lachzak tevoorschijn, en dan mocht je op het knopje drukken. Of je kreeg een stukje dodol.....mmm dat kenden we niet maar toch erg lekker.

Terug naar de brieven, daar lees ik dat mijn eigen opa vraagt o.a. naar mij!!! Of ik gezond ben, al gegroeid, talent heb voor dit of dat. Er kwam even iets van een emotie bij me los. Opeens bestond mijn opa veel meer dan die summere herinneringen van 1975 en van de verhalen van o.a. mijn moeder. Naarmate mijn opa ouder werd, werd zijn handschrift priegeliger. Hij werd slechts 59, ziek en op. Een maand voor zijn overlijden kreeg mijn moeder zijn laatste brief. Hij vertelde wat de

schoolliding voor mijn moeders halfzusje en mijn broertjes kosten moest, en of ze kon helpen.

Een maand later kreeg mijn moeder een telegram. "Pappie overleden" Dat was het. Een hele tijd heeft die periode mijn herinneringen beïnvloed. Mijn verdrietige moeder, die zo spijt had dat ze zijn laatste brief nooit had beantwoord. Nu zijn we bijna 34 jaar verder. Mijn moeder kan dingen nu relativeren. "Weet je" zei ze. "Ik kreeg altijd buikpijn als er weer een brief uit Tjimahi kwam." De laatste jaren ging het altijd over geld. Helpen met dit en helpen met dat. En of ze dan de broers en zussen van mijn opa wilde mobiliseren om geld te sturen. Toch is ze blij dat ze de brieven nog heeft en kan bespreken en opnieuw een plekje kan geven. En ik ben er misschien nog wel blijer om.....

Indische verhalen door:

Stichting Nusantara Zorg

Moluks verzet tijdens de Japanse bezetting

Door: Menke de Groot

Tijdens de bezetting van Nederlands-Indië door Japan (1942-1945) ontstonden diverse verzetsgroepen die, verspreid over de gehele archipel, zeer actief waren. Deze weerstand tegen de Japanse bezetter in de Oost is vaak onderbelicht gebleven: daar waar namen als die van kapitein Reinder Gebbinus de Lange

gevoelens van respect zouden moeten oproepen kent in werkelijkheid vrijwel niemand zijn naam nog.

Ook de rol van Molukkers in het verzet is relatief onbekend gebleven. Molukkers werden vanaf het begin van de bezetting van Nederlands-Indië door Japan

onderdrukt en de rechten ontnomen. Zij traden dan ook relatief vaak toe tot het verzet en dit kostte aan velen van hen het leven.

Molukkers hadden dan ook veel meer banden met Nederland dan andere bevolkingsgroepen in de Indische archipel: voor een groot

gedeelte hingen zij de Christelijke godsdienst aan en al heel lang behoorden Molukkers tot de vrijwel onmisbare soldaten van het KNIL. Zij namen deel aan de vele expedities, zoals de tweede expeditie naar Atjeh en de Lombok-expeditie en vormden een onmisbaar onderdeel van het Korps Marechaussee te voet.

Aanvang der Japanse bezetting

Aan het begin van de Japanse bezetting, in 1942, woonden een groot aantal Molukkers verspreid over de gehele Indische archipel, op Java, Sumatra, Borneo, Celebes, Timor en natuurlijk de Molukken. Na de capitulatie van Ambon, op 30 januari 1942, werden de Ambonese KNIL-soldaten naar Marinekamp Halong overgebracht. De rest van de bevolking werd gedwongen te

Molukse KNIL-militairen tijdens de 2^e expeditie naar Atjeh in 1874

werk gesteld bij de voedselverbouw of diende transportdiensten en andere werkzaamheden te verrichten.

De meeste Molukse KNIL-soldaten werden eind april 1942 uit de krijgsgevangenschap ontslagen. Hun bijdrage aan het anti-Japanse verzet was vervolgens overal in Nederlands-Indië heel groot. Op Sumatra bijvoorbeeld richtten Molukse KNIL-soldaten de verzetsorganisatie "Sapoe Tangan Merah" (de "Rode Zakdoek") op en met name op de Molukken kregen de verzetsgroepen zeer veel steun van de bevolking.

Verzetsgroep van kapitein Kaseger en sergeant-majoor Mendoza

Op Ambon werden direct na de vrijlating van de Ambonese KNIL-militairen diverse verzetsgroepjes geformeerd. Sergeant-majoor geweermaker F.A. Mendoza verzamelde enige onderofficieren (waaronder de sergeanten Rompies, Lantang en Sahetapy

en brigadier Tisera) om zich heen om een guerrillastrijd tegen de Japanners te voeren. Hiertoe werden berichten en goederen kamp Tantoëi binnengesmokkeld en contacten met onder meer sergeant-majoor Waalwijk gelegd.

De Menadonese kapitein Kaseger, die intussen door Mendoza gevraagd was als leider van de groep op te treden, raadde in eerste instantie een guerrilla-oorlog, bij gebrek aan goede bewapening, af. Sergeant A.A. Koster, sergeant der stadswacht F. Nasalleh en de Mariniers P.T. Marcks en P. Lenze beperkten zich nu in eerste instantie tot het afluisteren en verspreiden van nieuwsberichten.

Intussen voerde sergeant Lantang koerierswerkzaamheden uit en verzamelde wapens en werd de groep Kaseger uitgebreid met brigadier Tuanakotta en sergeant D. Eikendorp. Eikendorp onderhield contacten met een andere verzetsgroep, die van sergeant Matthijs de Fretes, die in de bergen actief was.

In mei en juni 1942 deden de Japanners onderzoek naar dit soort verzets-groepen, omdat de bevolking van met name Leitimor niet voldoende medewerking toonde.

Sergeant-majoor Waalwijk werd op 11 juli 1942 aangehouden toen hij pakjes brieven kamp Tantoëi binnen wilde smokkelen. De Japanners namen wraak door alle betrokken mannen af te ranselen

met ijzeren staven, wat drie van hen met de dood moesten bekopen.

In augustus 1942 deden de Japanners zonder resultaat een inval bij Kaseger en Mendoza - drie dagen later werd Mendoza gearresteerd en overgebracht naar de gevangenis van Amboina. Via zijn echtgenote liet hij de andere leden der troep de waarschuwing toekomen Ambon zo snel mogelijk te verlaten. Behalve Kaseger, die naar Makassar wist te ontkomen, gelukte het niemand van de groep te ontsnappen. Allen werden gearresteerd en naar Fort Victoria overgebracht. Op 15 januari 1943 werden de leden van de verzetsgroep Mendoza, Tisera, Sahetapy en Tuanakotta onthoofd.

Erebegraafplaats Tantoëi

De groep van sergeant Matthijs de Fretes

Militair Th.A. Deighton trok na de capitulatie met vijf Indo-Europese KNIL-soldaten naar het zuiden van Leitimor, waar de troep contact maakte met een aantal Nederlandse artilleristen en de sergeant-majoor W.J.P. Jansen, commandant der KNIL-stelling te Serie. Jonathan Parera, de zoon van een landwachter, informeerde Deighton over een wapenopslagplaats in Serie, waardoor men enige tijd over wapens en munitie kon beschikken.

Omdat de groep van Deighton geen geld had kon zij niet uitwijken naar veiliger oorden. De wapens werden meegegeven aan iemand die zei namens Jansen te spreken. Deighton en Godeaus

kwamen vervolgens in contact met sergeant Lantang, die hen naar Koesoe-Sere bracht waar Deighton onderdak vond bij Jacobus Parera. Toen er een grote wapenopslagplaats werd ontdekt bracht sergeant Lantang de troep van Deighton in contact met Matthijs de Fretes.

Fort Victoria op Ambon waar leden van de verzetsgroep geëxecuteerd werden

Oprichting van de verzetsorganisatie van Matthijs de Freitas

De Freitas werd op 17 oktober 1888 te Mahia geboren en diende gedurende langere tijd bij de troepen van het KNIL te Atjeh. In de rang van sergeant der Marechaussee verliet hij de dienst in 1936 met eervol ontslag en keerde terug naar Mahia, waar hij bekend stond als olifantenjager en hoofd van de Landwacht. In maart 1942 belegde De Freitas een bijeenkomst waaraan honderd man, waaronder Deighton, Godeaus en Jacob Parera deelnamen. In de vergadering vroeg De Freitas de aanwezigen zich gereed te houden om de Geallieerden bij hun komst te ondersteunen.

Het door Deighton en Parera ontdekte wapentuig werd onder de mannen verdeeld; veel van hen hadden echter bij het begin van de Japanse bezetting de eigen wapens al verborgen zodat men over een redelijk arsenaal beschikte. Intussen bleven de contacten tussen Mendoza en Kaseger te Amboina doorgang vinden en hielden Lantang,

Mendoza, Rompies, Sahetapy en Tisera regelmatig vergaderingen.

Toen Mendoza in augustus 1942 werd gearresteerd was De Fretes al ondergedoken in Hatiwe-Besar te Hitoe. Van hieruit gaf hij, omdat hij geloofde dat de Geallieerden spoedig zouden landen, aan sergeant Jacob Latuhertu in Nakoe order een organisatie ter bestrijding van de Japanners op te richten. Latuhertu nam hierop contact op met de sergeanten Habel Rehatta en Dirk Eikendorp, Evert Tehupeoory, Johannes Hehareuw, Charles Hehajary en Domingus Waas.

Iedere sergeant kreeg opdracht in zijn eigen dorp met de KNIL-militairen en landwachters een aantal plaatselijke afdelingen van de verzetsorganisatie op te zetten.

Structuur der verzetsorganisatie

Domingus Waas kreeg bevel de kusten van Nakoe en Mahia te bewaken en diende Latuhertu te waarschuwen als er signalen waren dat een landing der Geallieerden plaats zou gaan vinden. Toen de Fretes vernam dat de verzetsorganisatie intussen geformeerd was keerde hij terug naar Leitimor, waar hij werd benoemd tot hoofd van de aparte verenigingen, die in totaal nu 300 leden telden.

In een aantal dorpen werden afdelingen opgericht, meestal door KNIL-soldaten of door landwachters, onder leiding van een sergeant. De Fretes had de algemene leiding en bestuurd de westelijke, terwijl Rehatta, Latuheru en Pattiasina de oostelijke afdelingen voor hun rekening namen. De organisatie beschikte over KNIL-wapenvoorraden die bij Serie en Koesoe-Sere en in de buurt van de stellingen Soja en Roetoeng verborgen waren.

Tot de taken van de afdelingen behoorden het verzamelen van

inlichtingen, plegen van sabotage en het verrichten van koeriersdiensten. Als er een landing der Geallieerden zou plaatsvinden dan konden binnen korte tijd honderden mannen gemobiliseerd worden.

Zicht op haven en baai van Ambon met links Fort Victoria

In januari 1943 vonden in de woning van de leraar S.J. Sopacua een aantal vergaderingen, waarbij Rehatta, Eikendorp, Latuheru, Hehareuw en Hehajary aanwezig

waren, plaats. Tijdens die bijeenkomsten werden de acties, nodig tijdens een Geallieerde landing, besproken en de verzamelde wapens, 50 karabijnen, vier mitrailleurs en munitie, bijeengebracht en op een veilig plaats verborgen.

De verwachting van een landing van Geallieerden werd versterkt toen een eenheid onder kapitein Nijgh en sergeant J. Malawau landde op de zuidkust van Ceram. Helaas werden zij de volgende dag al gearresteerd en naar Fort Victoria overgebracht.

Arrestatie en executie der leden

Tijdens een vergadering op 11 maart 1943, waar naast De Fretes en de eerder genoemde personen ook Nakoe, Kilang en Hoekoerila en de drie sergeanten Tehupeoory, Keiluhu en Pattiasina aanwezig waren, besprak men de aan de Geallieerden te bieden ondersteuning. Op 13 maart 1943 werden E. Tehupeoory en A. Leiluhu, twee groepsleiders, door de Japanners opgepakt. In de dagen daarop volgend vond ook

de arrestatie van de overige leden van de groep De Fretes plaats.

Omdat men De Fretes en Jacob Latuheru niet direct kon vinden arresteerden de Japanners hun familie en dreigde met executie als De Fretes en Latuheru zich niet zouden aangeven. De Fretes werd op 1 juli 1943, samen met Rehatta, Eikendorp, Tehupeiori, Hehareuw, Hehajary en Latuheru gearresteerd.

Ambonese militairen in marstenuw

Na de arrestatie van de kern van de groep De Fretes nam het verzet op Leitimor af, al werden op 30 december 1943 nog wel 16 personen, op verdenking van het seinen naar Geallieerde vliegtuigen en spionage, gearresteerd. In de loop van 1943 vonden de organisaties van sergeant-majoor Leihitu en soldaat J. Litamahuputty op Saparoea een einde toen zij werden opgerold. Nog in augustus 1944 bevonden zich in de stadgevangenis van Amboina ongeveer 300 politieke gevangenen - deelnemers aan het Molukse verzet.

Verzetsgroep van Petrus Leihitu

Petrus Leihitu (1907 - 1945) pleegde enige verzetsdaden op Ambon en richtte vervolgens in Haria op Saparoea de vereniging Menpertabankan Rumah Oranje (Wij blijven Oranje Trouw) op. Hij werd in april 1942 gearresteerd en weer vrijgelaten. Toen hij eenmaal, waarschijnlijk op vrijwillige basis, tewerk gesteld werd bij handelsorganisatie Nanyo Kohatsu Kaisha, die verantwoordelijk was

voor het voedseltransport van Saparoea naar Ambon, gebruikte hij deze positie als dekmantel om vrij te reizen en contact te onderhouden met andere leden van het verzet.

Lewihitu's groep pleegde onder andere wapendiefstallen en ze verzamelden inlichtingen over de Japanners. In juni 1943 werd Leihitu voor de tweede maal gearresteerd en naar de Amboina-gevangenis gevoerd. Op 13 juli 1945 kreeg hij van de Japanse Krijgsraad de doodstraf. Zijn executie vond plaats op 16 juli 1945 te Benteng.

Verzetsgroep van Jacob Litamahuputty

Jacob Litamahuputty (1918-1944) was aan het begin van de oorlog werkzaam als soldaat tweede klasse in de Serimanstelling in Soja. Tijdens de Japanse bezetting richtte hij een verzetsgroep op Saparoea op. Na enige tijd bestond deze uit ongeveer 60 leden, soldaten en burgers, die zich bezighielden met het verzamelen van inlichtingen, smokkelen van wapens en kleine sabotageactiviteiten.

Na een ontmoeting met een Japanse patrouille in mei 1943, waarbij een lid van de groep van Litamahuputty in handen van de vijand viel, was Litamahuputty gedwongen naar Ceram te vluchten. Aldaar werd de groep verrast door een groep Japanners, die in het inderhaast verlaten bivak een schriftje met de namen van de leden en steunverleners

Ambonese KNIL-militairen tijdens een bandjir op Ambon

van de verzetsgroep vonden. De troep keerde overhaast naar Saparoea terug, waar de een na de ander werd opgepakt.

Ook Litamahuputty was uiteindelijk gedwongen zich te melden. Op 22 februari 1944 hoorden 23 leden van de groep hun doodvonnis uitspreken, dat op 2 maart 1944 tot uitvoering werd gebracht.

Waroe en de massamoord te Empalawas (Babar)

Op 2 september 1943 wisten 230 KNIL-militairen, die te werk waren gesteld aan de oostkust van Ceram, hun kampement te ontvluchten. Nadat hun schuilplaats bij de radja van Solang was verraden sloeg de troep op de vlucht naar het westen. Intussen werden zij achterhaald door de Japanners en in diverse vuren gevechten op twee personen na allemaal doodgeschoten.

Op het eiland Babar wilde de Japanse commandant Shinohara in het dorp Empalawas orde op zaken stellen en werd, samen met enige soldaten, door de bevolking vermoord. Een Japanner wist alarm te slaan en een paar dagen kwam een boot met 100 Japanners bij het eiland aan. De commandant, marine-adjutant Makino Shujiro, beloofde de verontruste dorpingen een verzoeningsfeest, waarbij iedereen was uitgenodigd.

Vierhonderd mensen, zo goed als bijna de gehele bevolking van Empalawas gaf acte de presence - uitgezonderd tien vrouwen, die als troostmeisjes moesten dienen voor de Japanners, werden alle dorpingen doodgeschoten. Alleen de dorpsoudsten kregen een bijzondere behandeling - zij werden opgehangen en verbrand. Shinohara werd na de oorlog tot de doodstraf veroordeeld.

De bewoners van Langgoer (de Kei-eilanden) deden tijdens de

bezetting van Japan middels het seinen naar vliegtuigen veel moeite om aan de Geallieerden informatie door te geven.

De Japanners hadden hen bevolen het vliegveld van Langgoer te camoufleren maar in plaats van de gevraagde bomen te planten werden door de tewerk gestelde KNIL-militairen wortels doorgekapt zodat de planten stierven en het vliegveld goed te zien zou zijn voor de bemanning van overkomende Geallieerde vliegtuigen.

Zuidkust van Babar

De groep van Julius Tahija

Julius Tahija (1916-2012) was bij het uitbreken van de oorlog werkzaam als sergeant der tweede klasse bij het KNIL. Hij kreeg de opdracht om met een detachement van 13 KNIL-soldaten vanuit Darwin naar de Tanimbar-eilanden te gaan om het Nederlandse gezag aldaar te handhaven en in geval van nood uit te wijken naar niet-bezet gebied. Op 30 juli 1942 landden twee Japanse schepen in de baai van Saumlaki.

Toen de omstreeks 200 Japanners naar het dorp marcheerden werden ze vrijwel allemaal door Tahija en zijn manschappen doodgeschoten. Tahija en zijn troep weken vervolgens uit naar Wermatang, waar een boot werd gecharterd, waarmee de troep terugkeerde naar Darwin.

In Australië werd Tahija bevorderd tot eerste luitenant en bij Koninklijk Besluit van 21 september 1942 benoemd tot

ridder in de Militaire Willemsorde. Hij kwam later in dienst van de NEFIS (Netherlands Forces Intelligence Service). Begin 1945 nam hij onder meer deel aan een landing op de kust van Magoli.

Moluks verzet op Sumatra

Aan de westkust van Sumatra, in en rond de plaatsen Padang, Padang-Pandjang en Fort de Kock, ontstond tijdens de bezetting een organisatie van Molukse en Indo-Europese krijgsgevangenen, die onder leiding stond van sergeant J.A. Pattinama en na diens arrestatie van de broers P.H.J. en C.D.F. Marges, en zich bezig hield met het verzamelen van inlichtingen en het verzamelen van wapens.

Aan de oostkust van Sumatra waren eveneens verzetsgroepen actief waaronder "Rode Zakdoek"-groepen in Rengat, die ook inlichtingen verzamelden. Nadat de order van generaal R.Th. Overakker, waarin deze zijn persoonlijke instructies aan zijn opvolgers, de kapiteins R. ten Velde en A.C. Woudenberg, had opgeschreven, bij de Japanners bekend werd, vonden vele arrestaties plaats.

Julius Tahija

Bij razzia's werden toen aan de westkust vele honderden mensen opgepakt. Tijdens de groepsprocessen aan de oost- en aan de westkust werden tientallen doodvonnissen, waaronder die van Overakker en kolonel G.F.V. Gosenson, uitgesproken en direct voltrokken.

Moluks verzet op Java

De arrestatie van RAF-luitenant Gordon Coates en de vondst van de rapportage over het verzet op Midden-Java betekende het einde van de verzetsleiders mr. L.J. Welter, kapitein R.G. de Lange en kapitein A.L.J. Wernink.

Generaal R.Th. Overakker

Uit de rapportage bleek daarnaast dat de Molukse KNIL-militairen, vrijgelaten uit de barakken van het voormalige elfde en twaalfde KNIL-bataljon, die zich met toestemming van de Japanners hadden aangesloten bij een nachtwoakgroep, deze als dekmantel hadden gebruikt voor verzetsactiviteiten.

Molukkers die met name genoemd werden waren: A.I. Tanasale, J. Kaihatu, J.M. Westplat, Nikijuluw, Haulusy en E. Siahaya. Anderen waren: D. Souhuwat, J. Teterissa en J. Raihatte.

Appendix 1. Afdelingen van de verzetsgroep De Fretes

- Mahia: sergeant Z.M. de Fretes
- Koesoe-Sere: sergeant E.M. Lanting
- Hatalai: B. Kastanja en N. Loppies
- Soja: sergeant H. Rehatta

- Nakoe: sergeant J. Latuheru
- Kilang: sergeant J. Hehareuw
- Ema: J. Dias
- Hoekoerila: sergeant C. Hehajary
- Hoetoemoeri: sergeant E. Tehupeiry
- Roetoeng: sergeant Talahata

Appendix 2. Dodenlijst van de groep De Fretes

(onthoofd of gestorven in Japans gevangenschap)

- Soldaat Jan Patty, Soja
- Soldaat Izaak Hursepuny, Hoetoemoeri
- Soldaat Marcus Tapalawatin, Hoetoemoeri
- Soldaat Nicolaas Keiluhu, Hoetoemoeri
- Korporaal Willem Palapessy, Ema
- Sergeant Koko de Fretes, Kilang

- Soldaat Pieter Telussa, Nakoe
- Soldaat Jacob Gaspersz, Nakoe
- Sergeant Emile M. Lantang, Koesoe-Sere
- Sergeant Hoogendorp, Koesoe-Sere
- Soldaat Nicolaas Loppies, Hatalai
- Soldaat Benjamin Kastanja, Hatalai

Bron:

www.nederlandsekrijgsmacht.nl

Wel eens gedacht aan adverteren in NICC Magazine?

Uw product of dienst wordt door minstens 100.000 mensen opgemerkt.

Geloof u dit niet? Vraag vrijblijvend onze advertentieflyer met uitleg en tarieven aan info@indisch-centrum-den Haag.nl

Korte berichten

Stand van zaken Backpay-regeling

Eind vorig jaar is de Backpay regeling overeengekomen tussen Het Indisch Platform en het Ministerie van VWS. De regeling is bedoeld als morele genoegdoening voor voormalige KNIL-militairen en ambtenaren in Nederlandse dienst die tijdens de oorlogsjaren in Nederlands-Indië geen of onvolledig salaris hebben

ontvangen. Het betreft een eenmalige uitkering van € 25.000 netto voor alle rechthebbenden die op 15 augustus 2015 nog in leven waren en aan alle andere voorwaarden voldeden. De uitvoering van de regeling is in handen van de Sociale Verzekerings Bank (SVB), afdeling Verzetsdeelnemers

en Oorlogsgetroffenen. De eerste uitbetalingen zijn inmiddels verricht. Op de website van Pelita is de definitieve informatiefolder over de regeling beschikbaar en te downloaden. Daarin kunt u lezen wie voor de uitkering in aanmerking komen en hoe de uitkering kan worden aangevraagd. Meent u rechthebbende te zijn, maar u heeft geen persoonlijk bericht ontvangen? Of u kent iemand die aan de voorwaarden voldoet, maar niets heeft vernomen, bijvoorbeeld omdat hij in het buitenland woont? Neemt u dan zelf de stap en dient u een aanvraag in bij de SVB. Dit kan nog tot 1 januari 2017. Het aanvraagformulier kunt u downloaden vanaf: www.pelita.nl.

Herhaling kookserie De Reistafel van Lonny

De befaamde kookserie van Lonny Gerungan, die door de TROS in de jaren 1997 en 1998 op TV werd uitgezonden, komt terug op uw

scherm. Helaas echter voor wie ook de digitale kanalen kan ontvangen. In deze kookserie staat de Indonesische keuken centraal en neemt Lonny de kijker mee naar exotische oorden om –

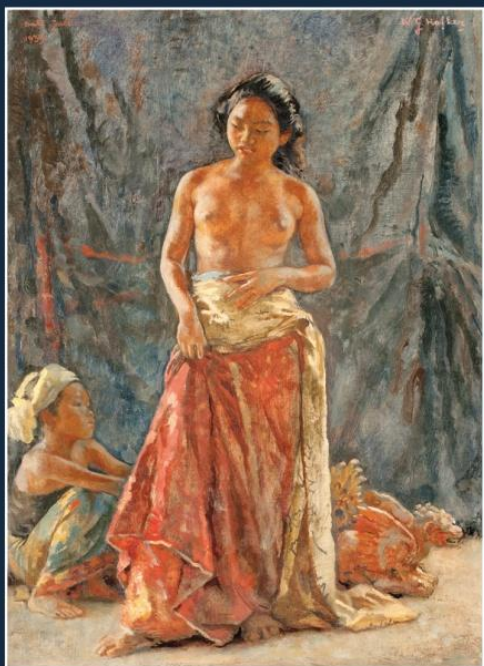

meestal in de open lucht – de lokale gerechten uit deze veelzijdige keuken voor het voetlicht te zetten, hierbij geassisteerd door Sandra Masmeijer. De complete serie is te zien op het digitale kanaal ONS (Ziggo 211) iedere vrijdag vanaf 19 augustus 2016 om 23.00 uur. ■

ZEEUWS VEILINGHUIS

GEVRAAGD:
INDISCHE SCHILDERIJEN

W. G. Hofker (1902-1981)
Hamerprijs: € 600.000,-

Herengracht 74, 4331 PX Middelburg
Tel. 0118 - 650 680

WWW.ZEEUWSVEILINGHUIS.NL

(advertentie)

NU VERKRIJGBAAR:

Eugenie

met haar soesa,
haar wel en wee
en alledaagse
beslommeringen

YVONNE GROENEVELD

In dit boek zijn de eerste dertig verhalen opgetekend over alledaagse belevenissen verteld en geschreven door Tante Eus | Yvonne Groeneveld. De verhalen waren ook te horen op Indo Radio en staan nu op een USB-stick. U kunt deze bestellen en beluisteren.

Voor info: www.yvonnegroeneveld.nl

Boek: € 16,50 + verzendkosten € 3,50
USB-stick: € 9,95 + verzendkosten € 2,60
Het boek en de USB-stick tezamen € 22,50
(Korting € 3,95) + verzendkosten € 3,50

Gelieve het bedrag over te maken op IBAN NL54 INGB 0003781369
tnv Y. Groeneveld | Bosch en Duin. Na betaling wordt het u toegezonden.

(advertentie)

NICC / ICM stand op de Indië Herdenking

Evenals vorig jaar heeft het NICC weer met ICM een gezamenlijke stand op de nationale Indië Herdenking op 15 augustus 2016. Vorig jaar zaten we noodgedwongen in het Zuiderstrand Theater in Scheveningen vanwege de renovatie van het World Forum, maar dit jaar weer als vanouds in het gebouw van het Haagse World Forum Convention Centre aan de Johan de Wittlaan.

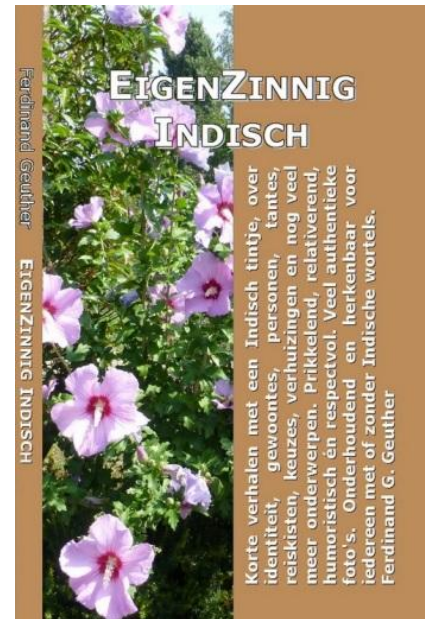
Het NICC deelt de stand ook dit jaar met Ferry Schwab van de

bekende Indische internetkrant ICM-online. Ook **Armando Ello** van 'HoezoIndo' zal bij onze stand van de partij zijn voor de promotie van zijn boek "Twijfelindo". Zie ook zijn artikel op pagina 24.

Alle reden dus om op 15 augustus bij ons langs te komen. Wij hopen u op de Indië-Herdenking v.a. 10.30 uur te mogen begroeten. Heel graag tot dan ■

Gewoon een oude foto

Door: Ferdinand Geuther

Soerowono, Java, Juni 1941, een peloton jonge, glimlachende KNIL soldaten poseert in het veld voor een groepsfoto. Amper zes maanden voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog in Nederlands-Indië op 8 december 1941.

Toen ik de foto, die historisch genoemd mag worden, zeker voor de soldaten en hun familieleden, wat nauwkeuriger bekeek, caramboleerden allerlei gedachten door mijn hoofd.

Wie waren zij? Geen idee. Het is een foto uit mijn vader's verzameling. Op de achterkant heeft hij geschreven:

"Ik sta links onder, met de bamboehoed in de hand" en "Soemowono ± Juni 1941".

Meer staat er niet, geen andere namen. Hij was pas 18 jaar. Hoe oud waren de anderen? Hadden zij al enig idee wat hen te wachten stond? Wie van hen kwam rechtstreeks uit Nederland; kende land noch natuur en cultuur? Wie was de pelotonscommandant?

Bovenaan derde van links staat iemand met een embleem op zijn kraag; dat zou een sergeant

kunnen zijn, de pelotonscommandant. Wie van hen hebben de oorlog overleefd? Mijn vader gelukkig wel anders zou dit verhaal niet geschreven zijn.

22 jonge mannen in het veld van Soerowono op Midden Java, 25 km van Semarang aan de vlet van de vulkaan Gunung Ungaran. Dat zou de berg op de achtergrond rechts kunnen zijn.

Semarang, de havenstad waar mijn vader noodgedwongen vanaf zijn 8^e jaar is opgegroeid in het tehuis van Pa van der Steur.

Jonge mannen in grijs-groen KNIL uniform, hun broeken zijn nauwelijks herkenbaar, maar het moet de KNIL "pofbroek" zijn geweest; wijd van boven en nauw aansluitend onder de knie.

Bewapend met een geweer. Waarschijnlijk het M95 geweer, een wapen oorspronkelijk uit 1897. Bij het geweer hoort ook een bajonet maar op de foto is er geen enkele te zien. De leren patroentas aan hun riem, voor op de buik, is wel goed zichtbaar.

Allemaal moeten ze goede ogen hebben gehad, want er is slechts

één brildrager (rechts, derde van boven). Of was een bril gewoon te duur voor een KNIL soldaat?

Allemaal met de bekende KNIL bamboehoed. Twee hoeden ontbreken op de foto, maar die waren er vast en zeker wel. 15 hoeden met opgeslagen linkerflap. Stoer. Uniform, geweer, bajonet, patroentas, bamboehoed, een fiere houding. Het heeft ze weinig geholpen. Negen maanden later op 8 maart 1942 capituleerde de KNIL. Kort daarna werden de meeste van hen als krijsgesvangene op transport gezet naar Birma of Japan. Geen gewone foto.

Bron: EIGENZINNIG INDISCH (2016). Waargebeurde verhalen en beschouwingen met een Indisch tintje.

© 2016 Ferdinand Geuther

Boek: EIGENZINNIG INDISCH
ISBN 978-94-6203-999-5
www.boekenbent.com.

Recept van de maand Chinese garnalen/groente roerbak

Er zijn in de wereld geen twee keukens te vinden die zo met elkaar verweven zijn als de Chinese en de Indonesische. Daarom hier een heerlijk Chinees recept dat u echt eens moet proberen. Niet moeilijk en zoooó lekker. Ook een Chinees recept in de speciale KIDS-rubriek.

Ingrediënten:

400 gram grote garnalen, 3 worteltjes, 1/2 paksoi, 100 gram peultjes, 100 gram witte kool (grof gesneden), 1/2 rode paprika, 3 sjalotten, 4 teentjes knoflook, 1 rode peper, klein blik ananas, klein blik mini maïskolfjes, 3 el. ketjap manis, 1 tl. djahé, 1 el. bruine suiker, 3 tl. maïzena, 1 dl. water, 3 tl. sesamololie, zonnebloemolie om in te bakken.

Bereiding: Snijd de worteltjes in schuine plakjes en de halve paksoi nog een keer in tweeën en snijd deze in repen. Snijd de witte kool grof en de paprika in reepjes en de rode peper in dunne ringetjes.

Snipper de sjalotten en de ananas (blik) in stukjes. Hak de knoflook zeer fijn (kant en klaar gehakte knoflook uit een potje mag ook). Trek de staartjes van de garnalen af. Verhit nu een wok en doe er een scheut olie in. Als de olie gaat walmen, is hij op de goede

temperatuur. Fruit de gesnipperde sjalotten met de djahé glazig en doe nu de worteltjes, witte kool, peultjes en paprika erbij. Goed omscheppen. Vervolgens de rode peper, de paksoi (steeldelen eerst) mini maïskolfjes en de ananas toevoegen. Warm alles al omscheppend goed door. Blus af met water en doe er de bruine suiker, ketjap en sesamololie bij en schep goed om. Maak van de maïzena met een beetje water een papje en meng dit al omscheppend door het gerecht heen. Tenslotte de garnalen er door en smullen maar.

Lekker met witte rijst en atjar. U kunt desgewenst nog wat sesamzaadjes over het gerecht strooien om het af te maken.

Selamat makan.

LIKE onze nieuwe facebookpagina

<https://www.facebook.com/IndischCentrumNICC/>

Gedicht

door: Annie Nelissen-Havinga (15-8-1915 – 15-3-1997)

Een wens

Laat mij nog éénmaal mogen wederkeren
Naar het land van zon en weelderig groen
Dat land zo vol herinneringen
Uit al die mooie jaren van toen

Laat mij nog éénmaal mogen dwalen
Langs sawah's, spiegelend onder een blauwe lucht
Omzoomd door het groen van pisangbomen
Waar bamboehutjes staan van een eenzaam gehucht

Laat mij nog éénmaal mogen aanschouwen
De blauwe bergen in de vurig rode gloed
Van de morgenzon, die lamngs de wijde hemel
Haar lange dagtaak nog beginnen moet

Laat mij nog éénmaal mogen toeven
Tussen ruisende tjemara's, glanzend in morgenlicht
Bij het stille ravijn, waar de ochtendnevel
Gelijk een lange witten sluier ligt

Laat mij nog éénmaal mogen luisteren
Naar het zingen van de wind door een bamboebos
Naar het lome getinkel van zware bellen
Als een tjikar voorbij komt, getrokken door een os

Laat mij nog éénmaal mogen staan
Bij het vlammend rood van een bloeiende flamboyant
En de bloemenpracht van de bougainville
In zachtroze en dieppaarse kleuren, zo briljant

Laat mij nog éénmaal mogen gaan
En dit wens ik keer op keer
Naar het land waar eens mijn wieg stond
Wondermooi Java; ik zie het hopelijk weer

De atoombommen op Hiroshima en Nagasaki

Door: Redactie Historiek

De eerste atoombom werd op 6 augustus 1945 op de Japanse stad Hiroshima gegooid. De Amerikaan Paul Tibbets was de piloot die de atoombom naar de Japanse stad bracht. Hij nam zijn moeder mee. In figuurlijke zin. Het vliegtuig waarin hij de bom naar Hiroshima bracht noemde hij naar de vrouw die hem ooit op de wereld zette: Enola Gay. Door de na-effecten van de bom werd het dodental bijna verdubbeld. Eind 1945 waren er ongeveer 140.000 mensen overleden.

Paul Tibbets en zijn Enola Gay

Met het gooien van de atoombom wilde Amerika het einde van de 2e Wereldoorlog bespoedigen. Gedurende de oorlog ging in Amerika het zogenaamde Manhattan Project van start, een uitermate geheim project waarbij gewerkt werd aan de ontwikkeling van de atoombom.

Uranium

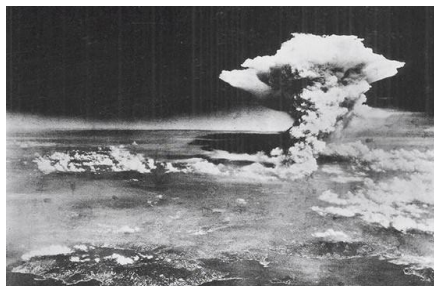
De drie meter lange bom die op Hiroshima werd gegooid had een doorsnede van 71 centimeter en bevatte 64 kilo verrijkt uranium dat zich in twee afgescheiden compartimenten bevond.

De bom kwam op 550 meter boven de Japanse stad tot ontploffing doordat springstof de twee uraniummassa's samenvoegde.

Hierdoor ontstond een extreem vernietigende kettingreactie.

Little Boy explodeerde om kwart over acht 's ochtends. De Japanse keizer Hirohito gaf zich hierna niet onmiddellijk over. Het duurde enkele dagen voor de normale communicatiemiddelen weer op gang kwamen en de gezaghebbers op de hoogte waren van de gevolgen van de bom.

In 2004 rondde Hiroshima een onderzoek af. Volgens de Japanse stad kostte Little Boy in totaal ruim 237.000 mensen het leven. Veel meer dus dan tot die tijd werd aangenomen.

Hij heette liefkozend Little Boy maar de atoombom doodde wel in één klap 78.000 mensen

Fat Man

Voor de Japanners zich gewonnen gaven, gooiden de Amerikanen nog een bom. Drie dagen na de aanval op Hiroshima werd deze tweede atoombom op de Japanse stad Nagasaki geworpen. Deze bom kreeg de naam Fat Man. De Amerikanen wilden aanvankelijk de bom op de stad Kokura gooien, maar door slecht weer werd uitgeweken naar Nagasaki.

Fat Man was 3,25 meter lang en

met 4545 kilo zwaarder dan *Little Boy*. In de bom bevond zich een kern van plutonium-239. Vanwege het slechte weer kwam de bom niet precies boven de stad terecht.

Hiroshima enkele dagen na de bom

Dit zorgde ervoor dat er minder mensen overleden. Het dodental was desondanks toch kolossaal. 40.000 Japanners overleden direct. Kort na deze bom capituleerden de Japanners. Ze beseften dat tegen deze bom niet te vechten was. De Amerikaanse generaal Douglas MacArthur nam het gezag over Japan.

De atoombom leverde vier soorten straling op. Twee daarvan, de alfa- en bèta-stralingen, werden geabsorbeerd door de lucht en bereikten de aarde daarom niet. De stralingen die de aarde wel bereikten waren de gamma- en neutronenstraling. Blootstelling aan deze straling leverde in veel gevallen binnen korte tijd de dood op. Personen die zich op grotere afstand van de straling bevonden kwamen er later toch ook mee in aanraking en stierven in veel gevallen ook. Diegenen die de straling wel overleefden hadden vaak te kampen met ernstige gezondheidsproblemen.

Ook in de periode na de atoombom werden er in het gebied zeer veel misvormde en gehandicapte kinderen geboren.

<https://historiek.net>

Boekbespreking, e-Books, CD & DVD, Presentatie & Signeren

Stille sporen – Maarten Sterneberg. In juni 1939 vertrekt Louk naar Nederlands-Indië en raakt enkele jaren daarna verzeild in de 2^e Wereldoorlog. Op 9 maart 1942 wordt hij door de Japanners gevangen genomen en als krijgsgevangene tewerk gesteld aan de Birma-Siam Spoorweg. Het

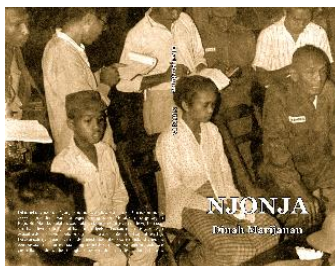

boek beschrijft in woord en beeldde aanloop naar die periode. Het bevat vele brieven en foto's die hij aan zijn ouders stuurt. Hij vertelt na de oorlog niets aan zijn vrouw en kinderen over zijn kampverleden op Java en de

gruwelen van de dwangarbeid aan de Dodenspoorweg. Wel bewaart hij zorgvuldig alle brieven, foto's en veel documenten voor het nageslacht. Dit zijn de uitgangspunten voor dit boek. Een overzicht uit het leven van 1939 tot en met eind 1946. Zeven jaar uit het leven van Louk Sterneberg waarvan er drie tot de donkerste uit zijn leven behoren. Dit boek is verkrijgbaar bij de boekhandel en ook te bestellen bij de auteur via de website: www.sterneberg.nl. Prijs: € 19,95 plus verzendkosten.

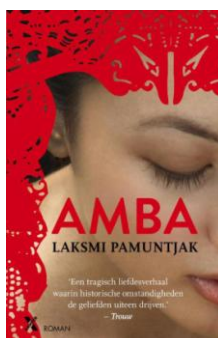
Njonja – Dinah Marijanan. Dit boek is gebaseerd op ware gebeurtenissen in het leven van Njonja Soumokil, weduwe van mr.dr. Chris Soumokil, de tweede president van de Republiek der Zuid Molukken. Njonja hield vele notities bij vanaf het begin van

haar huwelijk met Soumokil in 1951 tot de executie van haar man in 1966. Dinah Marijanan heeft deze notities verzameld en verwerkt tot dit dagboek. Het beschrijft het leven van een guerrillastrijder, zijn voortdurende vlucht voor het Indonesische leger

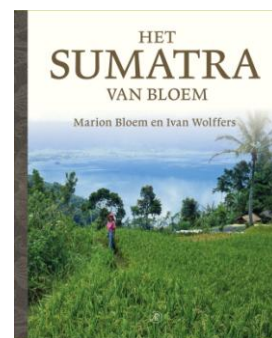
in de oerwouden na het eiland Ceram, verlies van naasten en vrienden, wanhoop en verraad. Een indrukwekkend boek en een document van hoop. *Te bestellen via de auteur door overmaking van € 12,50 (incl. port) op de rekening NL42 INGB 0007 489 119, t.n.v. D. Marijanan o.v.v. Njonja en uw adresgegevens.*

Amba of de kleur van rood – Laksmi Pamuntjak. Tegen de achtergrond van Soeharto's bloedige staatsgreep speelt het prachtige verhaal van twee jonge geliefden. Amba en Bhisma zijn van elkaar gescheiden geraakt tijdens de opstand in 1965. Jaren later gaat Amba op zoek naar haar verloren liefde op het eiland Buru. Daar sloot Soeharto tijdens zijn

dictatuur meer dan twaalfduizend vermeende communisten op onder erbarmelijke omstandigheden. Kan Amba hem op het spoor komen in het zo veranderde Indonesië? Paperback-editie. Prijsen: Paperback € 15,00 en in gebonden vorm: € 19,99.

Het Sumatra van Bloem – Marion Bloem & Ivan Wolffers. Langs de smalle Trans Sumatra Highway reizen Marion Bloem en Ivan Wolffers door de schitterende landschappen van Sumatra, het op één na grootste eiland van Indonesië. Van Aceh tot aan het punt waar de veerpont naar Java

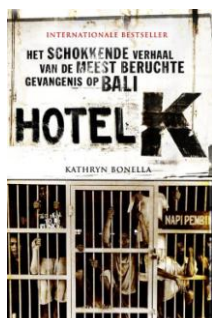

vertrekt. Een reis in de tijd – van de koloniale oorlog tot nu – vol herinneringen en verhalen over Bloems familie: haar oma werd er tijdens de oorlog in een fort geboren en later door de kettinggangers van fort naar fort gedragen. Haar vader overleefde er als Krijgsgevangene op een Japans schip een Britse torpedo-aanslag en verrichtte dwangarbeid aan de Birma-Siam Spoorweg. Dit boek verschijnt binnenkort. Prijs: € 27,50.

Hotel K. – Kathryn Bonella. Bali is een paradijs op Aarde. Heerlijk eten, zeer vriendelijke en gastvrije bevolking, kristalheldere wateren en eindeloze stranden met palmbomen. Maar dit lieflijke Bali

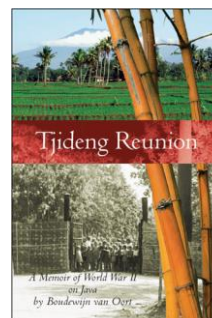
heeft ook een keerzijde: een smerige en bizarre onderwereld vol drugs, sex en wreed geweld. Het centrum van die onderwereld is Hotel Kerobokan (Hotel K), de meest beruchte gevangenis op Bali. Het heeft een grote populatie gevangenen. Moordenaars, serie-verkrachters, en harde gangsters delen hun ranzige cellen met eenvoudige klruimeldieven en backpackers.

Meedogenloze drugshandelaren slapen naast toeristen wier vakantie pure horror is geworden omdat ze één xtc-pilletje in bezit hadden. Dit boek is het schokkende verhaal over deze gevangenis en haar bewoners. Het onthult de waarheid achter gruwelijke moordpartijen die worden afgedaan als "zelfmoord", de drugsfabriek

binnen de gevangensmuren, de wilde sexparty's die cipers voor kapitaalcrachtige gevangenen organiseren en de jammerlijk mislukte ontsnappingen. Een duistere wereld waarin alle te koop blijkt, zoals een weelderige catering voor een trouwerij, of een super-de-luxe cel met een professionele high-end geluidsinstallatie. *Adviesprijs: € 12,50.*

Tjideng Reunion – Boudewyn van Oort. Toen de Tweede Wereldoorlog in Europa uitbrak, vertrokken twee Nederlandse families van Zuid Afrika naar Nederlands-Indië. Twee jaar later raakten zij zelf bij de oorlog betrokken en de twee mannen werden al gauw gevangen genomen. Het boek volgt het wel en wee van de achtergebleven gezinsleden, die in het kamp belanden en onder steeds slechter wordende omstandigheden zien te overleven. Na vele ontberingen worden de gezinnen na de oorlog herenigd met hun mannen en besluiten terug te gaan naar Zuid Afrika als vluchteling. Daar echter ontdekken ze dat hun bittere ervaringen op Java hen een

nieuwe kijk geeft in dat land. In 1951 verhuizen ze nogmaals. Dit keer naar Canada. Dit boek vertelt de levensloop van twee families tegen de achtergrond van de dramatische politieke en militaire geschiedenis van die tijd, die op hun leven meer dan een forse stempel hebben achtergelaten. *Engelstalig boek, te bestellen bij de auteur in Canada via website: www.boudewynvanoort.com. De prijs is: CDN\$ 25,95 excl. porti.*

De in deze rubriek besproken boeken, CD's en DVD's zijn verkrijgbaar bij de Internet Boekhandel Van Stockum in Den Haag of bij de erkende boekwinkel, tenzij anders vermeld

 VAN STOCKUM
INTERNET BOEKHANDEL
www.vanstockum.nl

Just4Kids... voor iedereen van 6 tot 16 jaar

I.H.C. Expositietruck 'De Wereld Express' Op 15 augustus bij het World Forum in Den Haag

Tijdens de Nationale Indië Herdenking op 15 augustus 2016 staat er speciaal voor de jeugd de bekende Expositietruck WERELD EXPRESS van het Indisch Herinnerings Centrum op het Churchillplein direct vóór het World Forum. Ben je met je

ouders in Den Haag voor de Herdenking? KOM DAN EVEN LANGS. Je komt er meer te weten over het hoe en waarom van de herdenking, tegen de achtergrond van de Indische geschiedenis. Ook kom je wat te weten over hoe het is om te wonen in een ander land.

Gaandeweg zul je ontdekken dat het in feite vooral om jezelf gaat. Wil je meer weten? Kijk dan eens op:

<http://www.indischhetinneringscentrum.nl/agenda/wereld-express-tijdens-prodermos-kinderrijk-den-haag>. (zie foto volgende pagina)

Een deel van de expositieruimte in de Wereld Express van het Indisch Herinnerings Centrum (15 aug. Den Haag)

Korte berichten

Gezocht: Jong talent

In de rubriek **"Just4Kids"** hebben we eerder al aandacht besteed aan jong talent. Zo plaatsten we een artikeltje over twee meisjes die Indonesische dansen leerden en verder ook een stukje over een drumtalentje Heb jij nou ook zo'n talent? Kan je goed gitaarspelen en tred je ook op? Of ben je een tenniskampioen in de dop, een goed biljarter of kan je heel goed dansen of zingen? Misschien ben

You've got talent?
tell us about it

je wel een hele goeie chef-kok, of ben je een kunstschilder of een fotograaf in de dop. Misschien ook wel een..... Kortom, alle jonge supertalenten van ca. 6 tot ca. 16 jaar oud willen we voor het voetlicht zetten. En wij willen dat aan iedereen vertellen. Als je zelf niet zo heel goed kan schrijven,

vraag dan of jouw ouders een stukje willen insturen met een fotootje erbij. Of je stuurt jouw verhaal gewoon in je eigen woorden naar de redactie, dan maken wij er samen met jou een echt leuk artikel van. **Stuur je reacties dan naar:**

info@indisch-centrum-den Haag.nl **DOEN HOOR.....!!!**

Boeken, e-books / cd-dvd

Bahasa Indonesia – Margriet Smit. In dit boek wordt de Indonesische taal, het Bahasa Indonesia, op speelse wijze aangeboden aan kinderen in voor hen herkenbare situaties. De hoofdpersoon Novi neemt de kinderen mee naar onder andere de Markt, de Dierentuin, en het ziekenhuis. In 9 hoofdstukken

leren kinderen door middel van leuke oefeningen vaak gebruikte Indonesische woorden begrijpen en de basisgrammatica van het Indonesisch toe te passen. Een echt beginners leerboek speciaal voor kinderen geschreven. *De prijs is € 15,00.*

Kinderboekwinkel

www.paagman.nl

Agenda

27 juli t/m 24 augustus 2016 – Bamboe Zomer voor de Kids. Elke woensdag kunnen kinderen terecht in het Dierentuin Taman Indonesia, waar allerlei leuke activiteiten worden georganiseerd. Denk bijv. aan een spannende bamboe-expeditie, een workshop Bamboestieken (objecten maken van bamboe en elastieken) en een les in Angklung muziek. Daarnaast

zijn er nog veel andere dingen te doen, zoals op 17 augustus de Pasar Anak, die bol staat van de Indonesische spelletjes, muziek en lekker eten. Ook is er regelmatig een Indische verhalenverteller, Tjeerd Ligthart, die Mooie Indische sprookjes komt vertellen. Kijk beslist op de website, dan weet je wat er allemaal te doen is. Het **Dierenmark Taman Indonesia** ligt aan de Kallenkote 53, 8345 HE Kallenkote (bij Steenwijk). Tijden: elke woensdag van 12.00 tot 17.00 uur. Meer info op de website: www.taman-indonesia.nl of de facebookpagina: <https://www.facebook.com/DierenparkTamanIndonesia/>.

't IS WEER VAKANTIE!

Het is beslist niet nodig om je in de komende zomervakantie te vervelen, want er is overal in Nederland meer dan genoeg te doen. Hier wat websites waarop je kunt kijken. Bij de meeste ervan kun je doorkiezen op provincie en stad, dus ga er maar eens lekker voor zitten. Veel plezier.

<http://www.kidsproof.nl/>

<http://www.dagjeweg.nl/indoor>

Links 4 Kids

Heel veel leuke LINKS voor kinderen, maar niet alleen voor kinderen:

Doorlinkwebsite naar tal van Indische en Indisch gerelateerde

<http://www.uitmetdekinderen.nl/>

<http://uitagenda.nl>

<http://www.wegmetdekids.nl/>

<http://urim.nl/www.dagjeuitmetdekids.nl>

Namens de hele redactie van NICC Magazine wens ik iedereen een hele fijne vakantie en mooi weer.
*Chinook de Deugd,
Juniorredacteur*

Recept Chinese rijst met kip en groenten

Dit keer een complete Chinese wokmaaltijd, die voor ieder kind een waar feest zal zijn. Erg lekker en het ziet er ook prachtig uit.

Ingrediënten:

500 gr. kipfilet in reepjes, 350 gr. pandanrijst of basmatirijst 1 rode en 1 gele paprika, 1 rode peper, 2 worteltjes, 1/2 komkommer (met schil), 150 gr. taugé, 4 lente-uitjes (met groen) in ringen gesneden (bewaar wat groen voor garnering), 1 tl. kurkuma, 3 tl. sesamolie, snufje zout, olie om in te bakken.

Bereiding:

Kook de rijst in een ruime pan water met kurkuma en een snufje zout in 10 minuten beetgaar. Laat

hem dan heel goed uitlekken in een zeef. Eventueel extra vocht eruit drukken. Ontdoe de paprika's van zaad en zaadlijsten en snijd ze in reepjes. Snijd de rode peper

in ringetjes, en de komkommer in de lengte in kwarten. Verwijder de waterige kernen van de komkommer. Snijd de worteltjes in reepjes (juliennes) en de komkommerkwarten in schuine stukjes. Verhit de olie in een grote wok en bak hierin de kipreepjes goudbruin. Voeg dan de paprika, komkommer en rode peper toe en roerbak op hoog vuur 2 tot 3 minuten. Doe de sesamolie erbij. Roer de rijst beetje bij beetje erdoorheen. Voeg dan de wortelreepjes, lente-uitjes en de taugé toe en meng het goed door elkaar. Roerbak het geheel nog 2 minuten. Garneer de schotel met het achtergehouden groen van de lente-uitjes en serveer direct.

Selamat makan.

websites, blogs, personen en onderwerpen.

<https://linkenindisch4ever.wordpress.com/>

Website over online **geschiedenis** van, voor en met Indische Nederlanders.

<http://www.indischhistorisch.nl>

Informatie over **schoolspakketten** over het voormalige Nederlands-Indië.

www.gastdocenten.com

Indisch Herinneringscentrum Bronbeek

www.indischherinneringscentrum.nl

Informatie over de **Nationale Indië-Herdenking** op 15 augustus. www.indieherdenking.nl

Een **Indische start-pagina voor de jeugd**: <http://suara-baru-kecil.jouwpagina.nl>

De **Jeugdwebsite** van de Nederlandse Oorlogsgravenstichting (Ned.-Indië). http://www.eenlevenverloren.nl/index.php?go=home.personen@pag_enr=1

Taman Indonesia, Het leukste kleine Indonesische dierenpark in Nederland. <http://www.taman-indonesia.nl>

Villa Zebra, landelijke jeugd-organisatie <http://www.villazebra.nl>

Een informatieve website met heel veel **Theatervoorstellingen**,

overal in Nederland en voor iedere leeftijd. <http://www.kindertheater.nl/>

Kunstbende, Een landelijke organisatie met afdelingen in alle provincies voor iedereen van 13 tot en met 18 jaar. <http://www.kunstbende.nl>

Jeugd Startpagina "Open Start" <http://jeugd.openstart.nl>

Koorenhuis - Den Haag, cursussen en workshops voor muziek, dans, kunst en theater. <http://www.koorenhuis.nl>

Weblog "Indische Jeugdletteren" Blog van Marjorie van Putten: <http://indischejeugdletteren.wordpress.com/over-mij/>

Young Adult Books, website met boekrecensies en webshop

over boeken voor middelbare scholieren. <http://www.youngadultbooks.nl/>

Jeugdbieb, leuke en informatieve website. <http://www.jeugdbieb.nl>

Cultuur, Jeugd, Sport en Media in Vlaanderen, website met van alles. <http://www.cjism.vlaanderen.be>

Kinderboekenpraatjes. Veel boeken uitzoeken voor elke leeftijdsgroep. <http://www.kinderboekenpraatjes.nl>

Website **Indische Jeugdboeken**, compleet met een bestellink. <http://www.antiquariaat-anna.nl/boek/kameleonboeken>

LIKE onze nieuwe **facebookpagina**

<https://www.facebook.com/IndischCentrumNICC/>

De Indische Agenda

LET OP! Sluitingsdatum kopij op 8 september 2016

T/m 4 september 2016: Expositie "Indische Zomers". Jan Radersma en Carola Eijzenring zijn respectievelijk beeldend kunstenaar en dichteres. Beiden hebben duidelijk hun roots in het voormalig Nederlands-Indië. Hoewel ze met hun leven en hun werk verankerd zijn in Nederland, is soms nog wel degelijk iets te merken van hun cultureel diverse achtergrond. In deze tentoonstelling gaan ze met elkaar in dialoog en laten hun tastbare spiegeling zien in de sfeer van Indische Zomers. In woord en in beeld. Locatie: **World Art Delft**, Rotterdamseweg 205, 2629 HD Delft. Openingstijden: vrijdag, zaterdag, zondag: 13.00 tot 17.00 uur. Toegang gratis. Nadere info:

Tel: 015-2565589 of via e-mail: info@worldartdelft.nl.

T/m 11 september 2016: Zorg voor kinderen - Pa van der Steur en zijn mini-kolonie in Indië. De tentoonstelling laat zien hoe Johannes (Pa) van der Steur voortdurend bezig was met het werven van fondsen om de bijna explosieve groei van zijn kindertehuizen financieel te kunnen bijbenen. Hierbij maakte hij gebruik van 'geregisseerde' foto's van kinderen in een 'huisuniform'. Kiekjes van het informele tehuisleven, zoals de slaapzaal, het eetlokaal enz. nemen de bezoeker ook mee áchter de schermen. Maar de 'kinderkolonie' van Van der Steur roept ook

vragen op, want waar was de "moeder" in dit verhaal? Waarom stonden zij toe dat hun kind(eren) door Pa van der Steur uit de Kampongs werden gehaalden in zijn tehuis ondergebracht? In 2015 was in het Cultuurpaviljoen van de Tong Tong Fair een tentoonstelling aan Pa van der Steur gewijd. Speciaal voor het Museum Bronbeek is deze mooie tentoonstelling uitgebreid met onder andere relevante stukken uit de collectie van Bronbeek. De locatie is: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Openingstijden van 10.00 tot 17.00 uur. Zie verdere info de website van Museum Bronbeek: www.bronbeek.nl

T/m 31 oktober 2016: Portretten expositie "Over zee". Een tentoonstelling van portretten van Indische en Molukse mannen en vrouwen, die destijds als kind of jong volwassene tussen 1946 en 1967 Indonesië verlieten om over Zee naar Nederland te vertrekken.

Fotograaf Corné Sparidaens maakte de foto's en Machteld de Vries tekende de overgebleven herinneringen op. Hun verhalen schetsen niet alleen een beeld van het leven aan boord, maar ook van het vertrek uit Indonesië en de aankomst in Nederland. Het begrip "repatriëring" betekende niet zozeer een terugkeer naar het vaderland, maar een reis naar een onbekend, nog te creëren 'thuis'. De locatie: **Museum Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Geopend: di. t/m zo. 10.00-17.00 uur. Info: www.bronbeek.nl.

13 augustus 2016: Pasar Bronbeek. De tweede jaarlijkse traditionele Buiten Pasar op het landgoed Bronbeek. Entertainment en muzikale medewerking zijn in de vertrouwde handen van Trio Allure, Engine-5, Ginger, Harry Jekel, Edu & Diana. Verder demo's van de dansgroep Orchidee en LineDance groep Enjoy. Een echte gezellige Indische Pasar met veel kramen en natuurlijk een loterij met mooie prijzen. Ook aan de Kids is gedacht. Voor hen is er een groot springkussen en loopt er een kolderieke clown rond. Ook kunnen de kinderen geschminkt worden. De locatie is: **Landgoed Bronbeek**, Velperweg 147, 6824 MB Arnhem. Tijden: 11.00 tot 19.00 uur. Gratis parkeren bij de HAN Hogeschool aan de Ruitenberglaan 31. Toegang: € 5,00 en

kids tot en met 6 jaar gratis. Zie verder: www.bronbeek.nl.

15 augustus 2016: Indische Salon. De Indische Salon staat in het teken van het thema "Oost west, thuis best?" waarbij we in het bijzonder stilstaan bij de landelijke fotocampagne Thuis in Beeld. In de aanloop naar 15 augustus zijn mensen van alle leeftijden gevraagd foto's in te sturen met een verhaal dat bij het thema past. Met de campagne brengen we het ongrijpbare gevoel van 'thuis' in beeld. Voor de Indische Salon delen 3 inzenders hun foto's en verhaal met het publiek. Pamela Pattynama maakt vervolgens een beeldanalyse van de foto's. Moderator is Wim Manuhutu. Wim Manuhutu is historicus, gespecialiseerd in de geschiedenis van Indonesië. Pamela Pattynama is bijzonder hoogleraar koloniale en postkoloniale literatuur- en cultuurgeschiedenis. De Indische Salon is een gezamenlijk programma van het Indisch Herinneringscentrum en de Stichting Herdenking 15 Augustus

1945 en wordt mede mogelijk gemaakt door het vfonds. Locatie: **World Forum Convention Centre**, zalen Europe 1 en 2, Churchillplein 10, 2517 JW Den Haag. Tijden: 15.15 - 16.45 uur. Toegang gratis. Inlichtingen via: info@indischherinneringscentrum.nl

21 augustus 2016: Kumpulan Kerketuinen. Wederom een heel gezellig dansmatinee, waaraan medewerking wordt verleend door de band The Sunset. Ondanks dat deze kumpulan in een bovenzaal wordt gehouden (bereikbaar met

een lift) is het toch behoorlijk druk bezocht. Toch een goed teken. Uiteraard is ook hier weer de Indische catering aanwezig. De locatie is: **Zaal SBS Bridge**, (2^e etage met lift) Kerketuinenweg 2, 2544 CW Den Haag. Met openbaar vervoer bereikbaar: Randstadrail lijn 4, halte Dedemsvaartweg. Tijden: 14.00 tot 18.00 uur, zaal open om 13.30 uur. Toegang: € 5,00. Gratis parkeren.

27 augustus 2016: Indische Feestavond. De zomerstop is weer voorbij en dus gaan we er vol tegenaan met op deze matinee

de topband Hotnews en het zangduo Rudy & Gigi. Zoals van ouds wordt de Indische keuken gerund door Siska Catering, met heerlijke snacks en maaltijden. Reserveren van kaarten wordt aangeraden. Uw gastvrouw is natuurlijk Coby de Boer. Locatie: **Dans- en Partycentrum The Lake**, W. Dreesweg 10, 1314 VB Almere. Tijden: 20.00 tot 01.00 uur. Zaal open 19.30 uur. Toegang: € 12,50 pp. Reserveren van kaarten bij: Coby de Boer, 036-5244573 of 06-46415767 of via e-mail: info@indischefeestavond.nl.

28 augustus 2016: Pesta Di Rumah Desa. De Stichting Busyben organiseert een gezellige dansmiddag voor jong en oud op de muzikale tonen van de allround band Brapa. En vanzelfsprekend is ook de Indische keuken hier

aanwezig en zorgt Toko Java voor allerhande culinaire Indische snacks en maaltijden. Gaarne zo spoedig mogelijk aanmelden, want het is kort-dag. De locatie is: **Dorpshuis**, Snelliuslaan 35, 1171 CZ Badhoevedorp. Deur open om 12.30 uur. Aanvang: 13.00 uur en het duurt tot 18.00 uur. Kaarten: Benno Gabriël 0320-247777 of 06-15900429; Angela Gabriël: 06-22793445 of via e-mail: info@pestafeast.nl.

9 september 2016: 40 jarig jubileum Nippy Noya. Al 40 jaar is Nippy Noya een professioneel bandlid van MASSADA en dit jubileum wil Massada niet ongemerkt voorbij laten gaan. Vooral ook omdat deze meester-slagwerker het aantal optredens

will inperken of zelfs helemaal wil stoppen. Dit betekent niet dat de nu 70 jarige Nippy Noya voor Massada verloren is, want hij blijft meewerken aan de middagvoorstellingen. Wie dit jubileum wil meemaken en wil genieten van de muziek van deze wereldberoemde percussionist, moet er snel bij zijn, want de kaarten gaan "als zoete broodjes". Locatie: **Het PAARD**, Prinsegracht 12, 2512 GA Den Haag. Zaal open: 19.30 uur, aanvang: 20.00 uur, Grote Zaal. Kaarten € 21,65. LET OP: ticketlimiet: 4 per klant. Tickets te bestellen via de website van Het Paard: www.paard.nl.

10 september 2016: Jakarta Party. Ter gelegenheid van het

20-jarig jubileum organiseren Sonja en Rubens Agaatsz een top avond voor jong en oud. Voor de muzikale bijdrage wordt gezorgd door de Hot News Band en de allroundband Relight. En speciaal voor de 3^e generatie is er Mister Jo & Vanessa Dea. Dus: Party Time. Natuurlijk is de Indische keuken van Sunny's Catering volop aanwezig op deze jubileumavond met de lekkerste snacks en maaltijden. De presentatie van de avond is in handen van Suzanne Rastovac. Locatie: **H.F. Witte Centrum**, Henri Dunantplein 4, 3731 CL De Bilt, Tel: 030-2203954. Tijden: 19,00 tot 01.00 uur (zaal open 17.30 uur). Het reserveren van kaarten wordt aangeraden. Toegang: € 13,50. Reservering bij: Trees Arnold 070-3200737, Vera & Richard Claase 033-2860225, Armand Filon 035-7727712 of bij Sonja & Rubens 079-3623022 / agaat99@planet.nl

10 en 24 september 2016: De Indo Dinner Show. Op zaterdagen 10 en 24 september komt de "Indo Dinner Show" naar Arnhem. Voor een eenheidsprijs kunt u niet alleen genieten van een voortreffelijke Indische maaltijd, maar ook van mooie muziek en dans. Voor u treedt op

DE INDO DINNER SHOW

MUZIEK - INDISCH ETEN - DANS
Op zaterdag 10 en 24 september a.s. gaat het gebeuren: De 'De Indo Dinner Show' komt naar Arnhem! Voor €25,00 per persoon geniet u tijdens 'De Indo Dinner Show' niet alleen van een heerlijke Indische maaltijd maar ook van mooie muziek en dito dans.

Rachma Saloh en haar dansgroep Wahana Budaya Nusantara. Voor deze dinner show komt speciaal uit Indonesië overgevlogen Lucy Slijp, winnares van vele prijzen op popmuziek en Keroncong-gebied. U bent van harte welkom van in de locatie: **Sint Petersburg**, Slochterenweg 40, Arnhem. De tijden: 20.00 tot 22.00 uur. De

toegang bedraagt: € 25,00 pp. Aanmelden voor één van deze twee dagen o.v.v. uw naam, e-mailadres en voorkeur avond via: h.slijp@telfort.nl.

11 september 2016: Eugenie op de Waranda. Het belooft weer een spectaculaire middag te worden bij Eugenie. Henriëtte Ferdinandus (Directeur van Stichting Pelita) komt langs, evenals Armand Mensingh, de befaamde Yogaleraar. Logisch dus

dat het thema van deze middag "Indische spiritualiteit" is. Maar wie dit keer de mystery guest zal zijn, blijft nog even een verrassing. Ook Tante Eus laat zich graag verrassen, moet je maar denken. De voorstelling is weer doorspekt met zotte invallen en hilarische improvisaties. En zoals altijd valt er ook nu weer veel te snoepen. De locatie is haar eigen **Werftheater**, Oudegracht 60 aan de Werf, Utrecht. Aanvang: 14.30 uur, zaal open om 14.00 uur. Toegang: € 13,00. 55+ en CJP € 11,00. Kaarten bestellen: reserveren@werftheater.nl.

Help **NICC Magazine** dit jaar aan de **10.000** abonnees

Verras uw familielid, vriend, kennis of collega met een **GRATIS ABONNEMENT**

info@indisch-centrum-denhaag.nl

Pasar Kalender 2016

(update: 1 augustus 2016)

Januari

28, 29, 30: Breda <http://www.winkelcentrumhogevucht.nl>

Februari

5, 6: Barneveld <http://www.tjampoer.nl>

20 t/m 28: Amsterdam RAI <http://www.wnproductions.nl>

Maart

5, 6: Rijswijk (ZH) www.pasarmalamrijswijk.nl

11, 12: Uden <http://www.mercadouden.nl>

26, 27, 28: Ahoy Rotterdam <http://www.wnproductions.nl>

27, 28, 29: Arnhem www.stellarevents.nl

April

2, 3: Oss www.stichtingstellar.nl

3: Sluiskil www.pasha.nu

8 t/m 10: Zwolle <http://www.wnproductions.nl>

22, 23, 24: Nieuwegein www.stichtingstellar.nl

30: Zutphen www.pasarooostwest.nl

Mei

1: Amstelveen www.stichtingstellar.nl

1: Zutphen www.pasarooostwest.nl

2, 3 Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl

6, 7, 8: Geleen <http://www.pasarmalamasia.nl>

7, 8: Veenendaal www.m-box.nl

14, 15, 16: Den Helder www.stichtingstellar.nl

28, 29: Landgoed Nienoord (Leek) www.stichtingstellar.nl

28 t/m 31: Malieveld Den Haag www.tongtongfair.nl

Juni

1 t/m 5: Malieveld, Den Haag www.tongtongfair.nl

13, 14: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl

19, 20, 21: Emmen www.flamproductions.nl

24, 25, 26: Arnhem www.stichtingstellar.nl

25: Blaricum www.hetvirusblaricum.nl

Juli

1, 2, 3: Eindhoven www.stichtingstellar.nl

10: Breda www.raffyzorg.nl

9, 10: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl

16: Wierden www.molukkers-wierden.nl

23, 24: Vaassen www.pasarooostwest.nl

23: Den Bosch www.dehelftheuvel.nl

27, t/m 31: Steenwijk <http://www.wnproductions.nl>

30, 31: Middelburg www.stichtingstellar.nl

29, 30, 31: Zoetermeer www.m-box.nl

Augustus

6, 7: Dieren www.pasarooostwest.nl

13: Bronbeek, Arnhem www.kumpulan.nl

14 t/m 17: Dordrecht <http://www.wnproductions.nl>

14: Kallenkote (Steenwijk) www.taman-indonesia.nl

19, 20, 21: Tilburg www.stichtingstellar.nl

20: Ede www.tokoneba.nl

26, 27, 28: Tegelen <http://www.wnproductions.nl>

September

2, 3, 4: Assen www.flamproductions.nl

10, 11: Veenendaal www.m-box.nl

10, 11: Kallenkote www.taman-indonesia.nl

22 t/m 25: Alphen a/d Rijn <http://www.wnproductions.nl>

30: Enschede www.flamproductions.nl

Oktober

1, 2: Enschede www.flamproductions.nl

1, 2: Almere www.indischefeestavond.nl

15, 16: Harderwijk www.pasarmalamharderwijk.nl

29, 30: Leek www.stichtingstellar.nl

November

??? Den Haag www.manggarmegar.nl

5, 6: Rijswijk www.pasarmalamrijswijk.nl

19: Steenwijk <http://www.wnproductions.nl>

25, 26, 27: Maastricht <http://www.wnproductions.nl>

December

3, 4: Veenendaal www.m-box.nl

27 dec. t/m 8 jan.: (behalve Kerstdagen en Nieuwjaarsdag)

Arnhem, Burgers Zoo <http://www.wnproductions.nl>

MEER DAN 40 **NIEUW**
LANDEN

1ct naar **vaste lijn** /min

[▶ Meer informatie](#)

Colofon

Digitaal maandelijks Magazine van:
Nederlands Indisch Cultureel Centrum

Hoofdredacteur: Hans Vogelsang

Redactie:

Jean-Marie Bosch van Drakestein

Henk Harcksen

Fotoredactie: Han Dehne

Juniorredacteur: Chinook de Deugd

Correspondenten:

Albert van Prehn (Muziek, column)

Ferry Schwab (ICM-online)

Silfraire Delhayé (Indisch Platform)

Armando Ello (Hoezo Indo)

Ivo Pabbruwe (New Zealand)

Gedichten: Mary-Jane Sahanaja

Columns: Anita Bunt

Vormgeving & lay-out: Hans Vogelsang

Ondersteuning: Groep de Mos

Technische realisatie & verzending:

Dennis van der Ham

<http://www.borca-online.nl/>

Verschijsing: de 15^e van elke maand

Sluitingsdatum kopij en advertenties:

de 10^e van elke maand

Advertentietarieven: op aanvraag

Abonnementen NICC Magazine: GRATIS

info@indisch-centrum-den Haag.nl

Postadres: Newtonstraat 660

2562 LA Den Haag - Netherlands

W: www.indisch-centrum-den Haag.nl

E: <http://indisch-centrum-den Haag.blogspot.com>

@: info@indisch-centrum-den Haag.nl

Rabobank IBAN: NL39 RABO 0129 216 836

t.n.v. N.I.C.C. te Den Haag

BIC: RABONL2U

Overname van (delen van de) inhoud is toegestaan, mits met bronvermelding.

© 2016 N.I.C.C. Den Haag

de Indische wereld
MAGAZINE VOOR DE INDISCHE NEDERLANDER

Indische Internetkrant: www.icm-online.nl - schwab@icm-online.nl

Herdenkingssymbool Melati

De Melati, de Indische jasmijn, is het herdenkingssymbool dat u kunt dragen op 15 augustus.

Prijs: per stuk : € 3,00; per 5 stuks: € 12,50; per 10 stuks: € 25,00
De prijzen zijn incl. administratie- en verzendkosten (Nederland)

Bestellen: <http://webshop.indieherdenking.nl/nl/>

Borca Computer Online Service

Weimarstraat 39
2562 GP Den Haag
070-364 2806
www.borca-online.nl

e-mail adressenlijst

	NAAM	e - MAIL ADRES
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

Deze e-mail-adressenlijst 'knippen en plakken' en versturen naar e-mail: info@indisch-centrum-den Haag.nl of printen en versturen per post (voldoende frankeren) naar: Administratie NICC Magazine # Newtonstraat 660 # 2562 LA Den Haag